

פ ר ט י - כ ל
ישיבה מר/שכ"ח של הממשלה
כ' בסיון תשכ"ח - 16.6.68

נכחו השרים: ל. אשכול - יו"ר, א. אבן, י. אלון, ז. ארן (עד סעיף 530), י.
בורג, מ. כנסוב, ח. גבתי, י. גלילי, מ. דיין, ז. ורהפטיג, י. ישעיהו, מ. כרמל,
י. ספיר, פ. ספיר, מ. קול, ח.מ. שפירא, י.ש. שפירא, ז. שרף, א. ששון.

נעדרו השרים: מ. בגין (בחול),
י. ברזילי.

י. עוזאי - מזכירת הממשלה

סדר היום:	527	סקירות
	528	שינויים בהרכב הממשלה
	529	הסיכום עם הסוכנות היהודית בענין הטיפול בעלייה ובקליטה
	530	הצעת חוק המקדמה, תשכ"ח-1968
	531	הצעת חוק התקציב (מס. 3) לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968
		אשרור הכחב הסופי והפרוטוקול של ג'נבה (1967)
		המתייחסים להסכם הכללי על תעריפי מכס ועל סחר
	532	ערעור על פרק י"ד בהצעת חוק האיגוד השיתופי
	533	מינוי יועץ משפטי לממשלה
	534	פטור משטרת ישראל מחובת הזדקקות למע"צ
	535	ציון מאה שנה לייסוד מקווה-ישראל
	536	יום הזכרון לחללי מלחמת העצמאות וצה"ל
	537	שיפור רמת החיים של אוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה
	538	שם ירושלים בערבית
	539	נסיעות שרים

527. סקירותראש הממשלה ל. אשכול:

אני פותח את הישיבה. נתחיל בסקירות.

(א) סקירת שר-החוץשר החוץ א. אבן:

רשמתי סעיף על סדר-היום, לגבי הגברת אמצעי ההסברה והרחבתם. ברשות הממשלה אבקש שהדברים יידונו קודם בוועדת-ההסברה של הממשלה, ויושב-ראש הוועדה יואיל לכנס את ישיבת הוועדה, כדי שנוכל להביא בשבוע הבא את מסקנותיה של הוועדה, הן לגבי התוכן של ההסברה והן לגבי האמצעים הדרושים להגברתה.

הפצתי לממשלה דין-וחשבון על הסיוור הרשמי

סקיימתי בסקורינביה.

כאן

יש כמה קביעות שחשיבותן היא בגילוי-הלב שבהן, כיצד משתקף המצב המדיני בעיני שר-החוץ המצרי. בממשלה המצרית היה דיון על הבעיה כיצד לעמוד נגד המאמצים שלנו, וחוך-כדי-כך רימד מנחה את שגרירי מצרים וקובע הנחיות לפעולה הנדרשת.

יש כאן כמה הגדרות מעניינות. קודם-כל הוא קובע באכזבה מעשית, והוא אומר: "האמת היא שלא היה תקרים בעולם ובדורנו, לפיו חצו כוחותיה של מדינה כלשהי את גבולותיה של מדינה אחרת ונסוגו כתוצאה מהחלטה של האו"ם או כתוצאה מפעולה מדינית". כלומר, החזקת המעמד, של ישראל, מעבר לגבולותיה יותר משנה, זו הצלחה ישראלית שמצרים צריכה לתת דעתה עליה. הוא אומר: "אי-אפשר לערוך השוואה בין המצב כיום לבין המצב בשנת 1956, כאשר ישראל לא נסוגה כתוצאה מפעולה מדינית, אלא כתוצאה מלחץ חומרי...". "על-כן אין בפנינו, אלא אחת משתי הדרכים, כדי להכריח את ישראל לסגת: הכוח, או שיופעל על ישראל לחץ. מאחר שהדרך הראשונה היא בלתי-אפשרית, עתה עלינו לפנות לדרך השנייה, "הלחץ על ישראל". לחץ זה ייעשה בדרך של ההכנות הצבאיות ועל-ידי יצירת אווירה בינלאומית שתלחץ על ישראל, או באמצעות שכנוע דעת-הקהל בעולם, שיש לנו בעיה צודקת, וכי ישראל הינה חוקפנית, וכן בדרך של לחץ אמריקני על ישראל. אבל, האם הלחץ האמריקני הזה אפשרי? אמריקה לא רוצה שאנו נפעל והחלטתה נחושה לתמוך בישראל. כל זמן שהעניין הוא כך, הרי הפתרון המדיני אינו נתון".

הוא מוסיף ואומר: "אין ספק ששליחות יארינג לא הביאה עד כה לתוצאות. זאת אומרת, לא הגענו דרכה ליצירת לחץ מדיני על ישראל, משום שהמדינה המסוגלת לכך - אמריקה - שותקת. עם זאת, אין לנו אינטרס לשים קץ לשליחות יארינג, משום שיש בזה קץ לפעולה המדינית והוראה בכשלונה, ואין בפנינו תחליף זולת הפעולה הצבאית".

בהמשך דבריו הוא אומר: "אולם הפסקת שליחות יארינג או סיומה לא תגרום לנו במצרים נזק גדול ואפילו לא תגרום לנו שום נזק, מסיבה פשוטה והיא, שאנו הגענו לדרגה של החזקת מעמד, שאם תופסק או תסתיים שליחותו של יארינג, נכריז בפני העם שהפעולה המדינית נכשלה ונזאשנו ממנה, ולכן עלינו להתכונן למערכה. אנו למעשה הולכים בדרך זו. מבחינה הגנתית, אנו כבר חזקים. אולם ישנה מדינה ערבית אשר תושפע אם תיפסק שליחות יארינג, והיא ירדן. מבחינה צבאית ירדן היא במצב חלש ולכן יש לה עניין בהמשך שליחותו של נציג

המוכ"ל. משום שאם שליחותו תסתיים עתה, הרי שהמצב הפנימי בירדן יהיה גרוע מאוד. העם שם יודע שהוא לא יכול להחזיק מעמד ואין לו תקווה - בפעולה הצבאית. דבר זה ישפיע גם על תושבי הגדה-המערבית ויטע בהם יאוש גדול, אשר יחזק את היסודות המשתדלים להגיע לידי הבנה עם ישראל. על-כן, ישנו אינטרס (ביחס לירדן) ששליחות יארינג תימשך כדי שתימשך התקווה של הפלשתינאים והירדנים, כיוון שבאוכדן התקווה פירושו יאוש, והיאוש הינו תבוסה".

על-כן הוא מוסיף את הצורך להוסיף ולחזק את השליחות של יארינג, תוך מאמץ לשפר את הדמות המצרית בדעת-הקהל. לגבי שיפור הדמות המצרית בדעת-הקהל הוא אומר: "מה שמסייע לנו בכך הוא העיון בהצהרות הרשמיות של האחראים בישראל (ואחר-כך חלוקתן בצורה קבועה בין המחלקות והשגרירויות). כל ההצהרות האלו מוכיחות שאין אף אחראי בישראל התומך בנסיגה מוחלטת. ישנו רוב ביניהן הקורא להמשך הכיבוש בזמן ש"המתונים" קוראים לנסיגה חלקית. אם הפירוש שלנו, שהוא הפירוש הנכון להחלטה, קובע שהנסיגה מוחלטת, הרי שפעולתנו להדגשת עובדה זו, ההסתמכות על מגילת האו"ם על עקרונות המשפט הבינלאומי, על התקדימים ועל הנוהג, ימצאו הבנה בקרב דעת-הקהל העולמית ויהוו לחץ חזק על ישראל. לשם-כך עלינו להבין את הטקטיקה הישראלית, המתחמקת בקביעות ממצב שיחשוף אותה בפני דעת-הקהל העולמית, בכך שהיא מסרבת לבצע את ההחלטה או מסרבת לשתף פעולה עם יארינג. עלינו להעמיד אותה במצב הזה, שהוא האמיתי, זהו היסוד המהווה את הלחץ הגדול והמעמיד במצב עדין את ישראל ואמריקה כאחד. נקודה זו צריכה להיות בראשינו כאשר אנו מדברים עם הנציגים הזרים או עם משרדי החוץ וגורמי חוץ אחרים".

מזה הוא ממשיך ומדבר על הענין של לוח-הזמנים וקובע שבדי-המועצות תומכת בכהליך הזה, אולם שההתנגדות האמריקנית היא חזקה, וגם האנגלים נסוגו מהרעיון הזה, לאחר שביולי נתן לו להבין שאנגליה דוגלת בזה. על-כן הוא מציע לשמר את יארינג לטובת ירדן ולצאת בהסכרות גדולה על דעת-הקהל.

כפי שאמרת, זוהי הרצאה למנהלי-המחלקות במשרד החוץ המצרי. בהמשך דבריו הוא מוסיף: "שמנו לב כי במשך ביקורו האחרון של אבא אבן במערב-אירופה, הוא ביקר במדינות סקנדינביה ומסר הצהרות רבות. כשיטה נגדית, הזמנו את ראשי המחלקות הפוליטיות במשרדי החוץ השוודיים והנורווגיים לבקרנו. הם נענו להזמנה והסברנו להם את המצב. כמו-כן שר-החוץ ההולנדי ביקש לבוא ולכן הזמנוהו. אנו יודעים כי להולנד עמדה פרו-ציונית, וכאשר שר החוץ שלה מבקש לבקר בקאהיר, פירוש הדבר כי יש לו נכונות לדון ולהבין, דבר שאנו מחשיבים כצעד טוב.

כשהיה אבן באירופה נתן הצהרות שפורסמו בעתון "ל'מונד" הצרפתי. קיבלנו ממערב-אירופה מבוק האומר כי הצהרות אלו הזיקו לנו, מפני שהאנשים שם קוראים את "ל'מונד" ומאמינים למתפרסם בו כל עור לא התפרסמה הכחשה לכך. התוצאה היתה שהזמנו את נציג "ל'מונד" ומסרנו לו הצהרה אותה פירסם במלואה ובה תשובות שלמות למה שאמר אבן.

הדבר מבהיר כי אנו עוקבים אחר אבן בכל מדינה בה הוא מבקר ובכל מאמץ שהוא משקיע".

על רקע זה קובע ריאר שהוא מזמין את עצמו לקופנהאגן, לאוסלו, בדיוק לאותם המקומות בהם ביקרתי.

שר העבודה י. אלון:

המסקנה שתפסיק לנסוע לחוץ-לארץ.

שר החוץ א. אבן:

או להיפך, לטלטל אותו. הוא קובע שארצות סקנדינביות החתילו ללחוץ על מצרים לצאת למשא-ומתן. לאמור: "מה תוכלו להפסיד?", והוא יוצא לסכל את הדברים הללו.

אחזור לענין כאשר אדבר מה מוטל עלינו במשך הקיץ. אני חושב שעל רבים מאתנו להתגייס למסעי-הסברה.

עכשיו לגבי ארצות-הברית הוא אומר: "אך כולנו רואים כי עמדת ארה"ב לא נשתנתה אלא עמדה על מתן יתר מטוסים לישראל. כלומר, היא מצדדת במדיניות של הכרחת הערבים לבצע את דרישות ישראל באמצעות שימוש בכוח מזויין. יתר-על-כן, היא מותירה במחשבות כי אנו התוקפנים, כלומר שעמדת ארה"ב הינה עויינת כלפינו". והוא אומר: המגמה העיקרית צריכה להיות, למנוע או לעכב את ענין ה"פנטומים".

אלה הדברים העיקריים.

עכשיו אני רוצה למסור על שתי שיחות, האחת עם שר-החוץ ההולנדי, לונס, והאחת עם יארינג.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

בצרפת אין תווזה?

שר החוץ א. אבן:

לא, שם יש בחירות.

שר המעד י. בורג:

יש תזוזה לכיוון דה-גול.

שר החוץ א. אבן:

שגרירנו בהולנד נפגש עם שר-החוץ לונס. הואיל והיתה שאילתה בישיבה הקודמת, ברצוני להעיר שקדם לזה מעמד של פירסום הודעה ב"אל-אהראם", לפיה אמר לונס, כי לאחר שהוא עמד על עמדת מצרים והוא מבין אותה יותר, הולנד תשנה את עמדתה. מתברר שלונס לא אמר שום דבר כזה, ובשובו להולנד הוא אמר: "אמנם אני מכיר עתה היטב את עמדת מצרים, אבל המסקנה היא שאיני משנה את דעתי". על רקע זה התקיימה השיחה ב-13 בחודש זה.

השגריר כותב: "לונס הסכים מיד להזמנה לבוא ארצה בקרוב, והציע כתאריך הבא-בחשבון עבורו את הימים מ-22 עד 25 ביולי. אני מניח שתאשרו המועד. לונס כמובן ביקש לעכב הפירסום עד שיסוכם במשותף על גוסט ותאריך ההודעה".

יש לנו כנס-שגרירים של כל השגרירים באירופה בסוף החודש הזה. הכנס יימשך חמישה ימים. אני אהיה שם רק יום אחד. הכנס הזה יתקיים בהולנד. לונס אומר שיש לו דברים חשובים שהוא רוצה למסור רק באוזני, על הדברים שהשמיעו נאצר וריאד באוזניו.

אף-על-פי-כן, הוא מסר לנו בקיצור על הנקודות העיקריות של שיחותיו בקאהיר, 1) שהמצרים מבינים כי נחלו מפלה ללא תקדים; 2) שלא רצו במלחמה, אבל מבינים היטב שנהנו בטיפשות ושצעדיהם היו יכולים לחת יסוד

לישראל לחשוש מההתקפה עליה; 3) מבינים שאין לצפות לנסיגת ישראל ללא תנאים, והזכירו אפשרויות כמו פירוז השטחים שיפוננו וכו'; 4) הדגישו שבגלל החלשת מעמדו של המשטר, לא יכולים בשום-פנים להרשות לעצמם להסכים למשא-ומתן ישיר.

לונס מצדו הסביר שהמצרים צריכים להבין

שהישראלים לא יכולים לתת אמוץ רק למלים, וכי יחוד מאחר שהצהרותיהם הפומביות עומדות בסתירה למה שנאמר לו. הדגיש גם שמצב הקיטוב, שכאילו העובים עם הארצות הקומוניסטיות בחזית אחת, וישראל והמערב בחזית מנוגדת, הוא תופעה שלילית. מצדו הדגיש בדאגה עמוקה לנוכח החדירה הרוסית הנרחבת. הזכיר, שבזמן ביקורו במארוקו דיבר חסן במלים חריפות ביותר נגד נאצר. אך עם זאת הוסיף, שגם ארצו וגם המערב צריכים להיות מעוניינים בהמשך משטר נאצר, מפני שאחריו יבוא או קומוניזם כמו בסוריה או משטר ימני קנאי דוגמת "האחים המוסלמים".

בסוף המיברק אומר השגריר כי ניצל הזדמנות זו

כדי להביא בפני לונס בקשה מיוחדת בענייני רכש, שנתקבלה בעבר בקשיים מצד אנשי משרד החוץ. הכטיח לבדוק את העניין, כמובן בתנאי של הבטחת הסודיות. תהיה לי שיחה עם שר-החוץ ההולנדי עוד החודש, ואני מניח שהממשלה תסכים להזמין אותו לביקור ממלכתי מ-22 עד ה-25 ביולי.

ואחרון-אחרון - יארינג. הוא הזמין את השגריר

תקוע לשיחה שלשום, ב-14 בחודש. הוא אמר שהעביר ארבע הנקודות שתקוע מסר לו בשיחה הקודמת, לאל-קוני. לאמור, שישראל מניחה כי עמדת מצרים היא כזאת, שהיא אינה מקבלת שלום פורמלי ואינה מוכנה לנהל משא-ומתן על הגבול המוכר והבטוח; שהיא אינה מתכוונת להתיר שיט חופשי ללא ערעור בכל נתיבי-המים. אלו היו ארבע קושיות שהעמידו את המדיניות המצרית כפי שאנחנו מתארים אותה; ושהיא אינה מסתלקת מהסימאות של ועידת-חארטום. אל-קוני לא הגיב. יארינג הטעים כי אין חדש ואין התקדמות, ולכן החליט לצאת לחופשה. מתכוון לעזוב ביום ו', ה-21, ולהיעדר עד אמצע יולי. ישהה בשוודיה אך יכלה כיומיים במוסקבה, כדי לטפל בענייניו

האישיים. הוא יהיה בשטוקהולם בזמן ביקור ריאר שם, וייפגש עמו. בהקשר זה ציין, שלאחר ביקור ריאר עומד גוהאר - סגנו של ריאר - לבקר בבירות צפון-אירופה ודרום-אמריקה. יארינג רואה בזה מסע מקיף להסברת עמדת קאהיר לקראת המבחנים במועצת-הבטחון ובעצרת. היה רוצה לפגוש גם את שר-החוץ במקום כלשהו באירופה. מציע ראשית יולי, יעשה גם מאמץ לפגוש גם מישהו מממשלת-ירדן. סבור שלא כדאי לערוך פגישות אלו באזור, כי זה ימשוך חשומת-לב יתרה ויעורר נחושים. בימים האחרונים שמע בעקיפין על מחשבות לכנס את מועצת-הבטחון במחצית השניה של יולי לדיון בשליחותו.

אם זה יהיה כחודש יולי - זה עלול להיות בתקופת כהונתו של נציג אלג'יריה כנשיא מועצת-הבטחון.

למעשה הוא אומר, שאם לא יחול כל שינוי מהיום ועד לאחר מחצית-יולי, האחרים - והרמז הוא לברית-המועצות ולהודו - יסחבו אותו ואותו לאותו דיון, תוך-כדי נשיאות נציג אלג'יריה. הוא אומר שהמצב היה משתנה לחלוטין, אילו היה שומע בתקופת שהותו באירופה, שהיה דיון בין הצדדים מאחורי-הפרגוד. זו המגמה מאחורי רצונו להיפגש עם מי שמוכן להיפגש אתו באירופה.

תקוע אומר שבאנץ' סיפר לו, כי לראשונה שמע על רעיון כינוס מועצת-הבטחון בדבר שליחות יארינג, מפי קוזניצוב. בפגישה עם או-תאנט יום לפני-כן, אמר קוזניצוב, שאם יארינג לא יתחיל להתקדם בקרוב באופן ממשי, יהיה צורך לכנס את המועצה.

אולי נחכה עד שהענין יהיה יותר ממשי. לי יש רעיון, שעלינו לטוב להופיע במועצת-הבטחון תחת נשיאותו של נציג אלג'יריה. הוא השמיע בשיבה הקודמת הודעה, לאמור, שהפתרון איננו החלטת נובמבר אלא חיסול ישראל! זה דבר ללא תקדים. זה כאילו יש חבר-שופטים שיושב בדיון, ואחד השופטים אומר שעקרונית הוא בעד רצח.

שר העבודה י. אלון :

מתי זה היה?

שר החוץ א. אבן :

בגלגול האחרון של הדיון במועצת-הבטחון בענין ירושלים. היה צריך להדגיש זאת. הדבר כל-כך מזעזע ומזדקר לזרקורים, עד שיש שתי אפשרויות: או שיסתלק מנשיאות מועצת-הבטחון, או שהדיון יידחה לחודש בנשיאות מישהו אחר.

שר הדואר י. ישעיהו :

מה עם הישיבה שהיתה צריכה להתקיים לדיון בתלונה

של ירדן?

שר החוץ א. אבן :

לרגל המערכולת אחרי רצח רוברט קנדי, הם הקפיאו את הדיון. הירדנים אומרים שאינם רוצים כרגע בדיון, כי האווירה אינה נוחה להם, והם יחכו למועד אחר. המצרים אומרים: אולי יקרה משהו נוסף כדי לתת להם דלק נוסף. אחרים במחנה הערבי אומרים, שהחומר שכידהם כל-כך מרשים מבחינת ההרס והאבירות, שכדאי לא לוותר על המעמד הזה.

הנציגים הערביים נפגשים ביום ב' או ג' כדי

להחליט אם ומתי לחדש את הדיון.

שר הדואר י. ישיעהו :

למעשה זה רשום בסדר-היום?

שר החוץ א. אבן :

זה רשום בסדר-היום, באם השבוע יראו שהאווירה
פחות רחוקה, או אם יקרה משהו נוסף שיתן להם חומר לחידוש הדיון.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

מה האמת בדיעה הזאת, שהשגרירות שלנו
בוואשינגטון פירסמה עלון על פרשת סירחאן, ובו היפנתה תשומת-הלב שהעובים הם
ASSASSINATES. מה ענייננו להכניס ראשנו בעניין הזה?

שר-החוץ בסקירתו אמר שריאד היפנה את תשומת-לב
אנשיו, שיש להעמיד את הדגש על זה שלא היה תקדים בהיסטוריה, שלא נסוגו לפי
החלטת או"ם.

שר החוץ א. אבן :

שלא היה תקדים כזה בהיסטוריה של האו"ם. זה

נכון.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

אני חושב, שחשוב להפנות תשומת-לב נציגינו, שלא היה תקדים בהיסטוריה, ואפילו בהיסטוריה של האו"ם, שמנצח יסוג משטחים כל עוד נמשך מצב של לוחמה.

שר החוץ א. אבן :

אני חושב שתיווכח שהדבר נאמר. הבאתי את הדברים האלה רק להראות על השתקפות הדבר במדיניות המצרית.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

בשבוע הזה היו הרבה פירסומים, ופירסומים חצי-רשמיים נדמה לי, שבאו ממשרד החוץ, גם שר-החוץ דיבר על זה. כוונתי לתכנית של השר אלון. המחבר יושב פה, והוא יוכל לומר אם אני מפרש נכון. לי נדמה שהתכנית הזאת סולפה בפירסומים האלה. עד כמה שאני יודע, תכנית-אלון זו תכנית של טרם-שלום. זאת אומרת, שכעת ניישב את בקעת-הירדן. לא היה בתכנית הזאת שבזה סגן ומכל היתר נסוגים. לפי הפירסומים היה, כאילו בזה סגן וכל היתר - מחזירים, ועל-כן זה ענין רק של ישובה של רצועה צרה מאוד שאורכה בערך 15 קילומטר. על זה היתה שמחה גדולה בחוגים מסויימים, ובחוגים אחרים היתה תגובה אחרת. אחרי הפירסומים האלה סולפה התכנית הזאת גם בעתונות הערבית, כאילו תכנית-אלון זו מרחיקה-לב, והכוונה לסגת מכל השטחים, פרט לאותם 15 ק"מ מיושבים ערבים, אבל גם זה לא מספיק להם.

הייתי רוצה לדעת: מנין הפרשנות הזאת?

שר החוץ א. אבן :

משרד החוץ לא הגיב בשום מקום על תכנית-אלון באף

מלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מציע לא להכניס את הרכב הזה דרך "סדק". אם

יש צורך - נקיים בירור בענין זה.

שר הדתות ז. ורהפטינג:

נרמה לי שכדאי להפנות תשומת-לב ההסברה שלנו,

למאמרו האחרון של חסנין הייכל. הייתי רוצה לדעת מה ההערכה לדבריו, שבכלל אין

סיכוי עוד זמן רב לשבת אתנו, ושום ויתור שלנו לא יועיל? אם זה נכון, כדאי לתת

פירסום רב למה שהם טוענים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שר החוץ א. אבן :

לגבי הודעות שגירורנו בוואשינגטון - ההנחיות ששלחנו כללו כמה עובדות המעידות שיש במדיניות הערבית מנמה של רצח, אבל לא ביקשנו את שגירורנו להודיע הודעות על-כך. נשלחה רשימה מרשימה מאוד, של 20 מעשי-רצח שביצעו הערבים על-מנת לקדם את עניינם, מנוקרי ועד אחרים. הרעיון היה, לא שגירורנו תפרסם הודעות כאלו, ואני אשתומם אם השגריר עשה זאת. ההצעה היתה שגורמים אמריקניים יידעו על המנהג הזה, ושהם יגלגלו את העובדה הזאת. אני לא קיבלתי שום אישור למה שפורסם, כאילו השגירות שלנו פורסמה הודעה כזאת.

לגבי תכנית-אלון - המצב הוא כזה: פורסמו הרבה פירסומים השבוע, ואנו עמדנו בפני מטר של שאלות, ופתרתי את הבעיה הזאת בצורה כדלהלן: לאמר, אין שום תכנית המחייבת את ממשלת-ישראל או שהובאה לידיעת ממשלת-ישראל. יש תכניות רבות ושונות שגורנו בין השרים, לקראת אפשרות של הצורך להכריע, וכמובן לא התייחסתי לתכנית הזאת על-פי תכנית-אלון. המלים הללו לא עברו את דל-שפתותי.

המצב הוא כזה: לפירסום התכנית הזאת יש השלכות משמחות מבחינת המיקוח התכסיסי-עכשיו עם נאצר. העובדה שיש מחשבה מפורשת רצינית על בעיות הגבול, הדבר הזה נתקבל בחיוב ברחבי-העולם. אחרי שהתייעצתי עם הנוגעים בדבר, פירסמתי במסיבת-עתונאים את הדברים האלה:-

ISRAEL'S PEACE EFFORTS,

ALTHOUGH NO NEGOTIATIONS HAVE YET TAKEN PLACE WITH AN ARAB GOVERNMENT, GROUPS OF MINISTERS IN MY PARTY AND IN OTHERS, AS WELL AS MY ASSOCIATES IN THE FOREIGN MINISTRY, HAVE ACTIVELY REVOLVED ALTERNATIVE PROPOSALS AND

IDEAS ON THE PROBLEMS OF PEACE. THERE IS ACTIVE DISCUSSION ON SUCH ISSUES AS THE JURIDICAL FORM AND CONTENT OF PEACE, THE DETERMINATION OF PEACE BOUNDARIES AND SECURITY ARRANGEMENTS, THE DISPOSITIONS NECESSARY FOR ENSUING FREE NAVIGATION, THE FORM OF EXPLICIT ACKNOWLEDGEMENT OF ISRAEL'S "SOVEREIGNTY," INDEPENDENCE AND INTEGRITY AND RIGHT TO LIVE WITHIN SECURE AND RECOGNIZED BOUNDARIES, THE PRINCIPLES AND INSTITUTIONS FOR A JUST SETTLEMENT OF THE REFUGEE PROBLEM, AND MEASURES FOR EXPRESSING THE RESPONSIBILITY OF MOSLEM AND CHRISTIAN INTERESTS IN ALL CONCERNED WITH THE UNIVERSAL RELIGIOUS ASPECTS OF JERUSALEM'S LIFE.

AT THE MOMENT, THERE IS A BROADLY SHARED APPROACH AMONGST MY COLLEAGUES CONCERNING THE NEW BOUNDARIES OF PEACE, BASED PRIMARILY ON THE MEASURE OF SECURITY AND ON THE CHARACTER OF THE JURIDICAL AND POLITICAL RELATIONSHIPS BETWEEN THE PARTIES. THIS APPROACH REFLECTS OUR POLICY WHICH HAS NOT CHANGED SINCE THE SIX DAY WAR, NAMELY OUR DESIRE FOR A NEGOTIATED PEACE, AGREED BOUNDARIES, SIGNED TREATIES, AND THE IMPLEMENTATION OF ALL AGREEMENTS REACHED ON ALL THE PROBLEMS CONCERNING THE RELATIONSHIPS BETWEEN ISRAEL AND THE ARAB STATES.

THERE IS AS YET NO PLAN WHICH ENGAGES OR COMMITS THE ISRAEL-GOVERNMENT, FOR SIMPLE REASON THAT THERE IS NO CONTEXT OF NEGOTIATION. BUT THE THINKING AND DISCUSSION ON ALTERNATIVE IDEAS ARE SERIOUS, VARIOUS AND ACTIVE. WE NATURALLY THINK OF PLANS WHICH ARE OF MUTUAL AND GENERAL ADVANTAGE, AND WHICH ARE COMPATIBLE WITH THE INTEREST AND NATIONAL DIGNITY OF ALL.

שוב חזרתי על הדברים של שלום וחופש-השיט, אבל שום הדגשה, שום דבר כאילו תכנית זו הובאה לממשלה. זה נאמר על-מנת לשחרר את הממשלה מאחריות לפירסומים אלה, בלי לשפוך צוננים על עצם החיוב שבדבר, שישראל מופיעה כהוגה תכנית לשלום.

לשאלתו של שר-הדתות - עובדה היא שב-1961 היו חילופי-מכתבים בין ראש-הממשלה-דאז לבין הנשיא קנדי, לגבי הכוונות או חוסר הכוונות. אפשר בהחלט להוציא את המיסמך הזה מנתיקו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

כאשר השר ורהפטיג הציג שאלה זו לגבי הפרסומים על תכנית אלון, אמרתי שלא נכניס את העניין הזה דרך "סדק". אם יהיה צורך נקיים בירור. אולי נרון בזה קודם בווערת השרים לענייני בטחון ואחר-כך כאן. אבל כיוון ששר החוץ אמר מה שאמר, נדמה לי שראוי לתת פרסום גדול לכך שאנחנו לא נדרוף אחריהם, מאחר שעל כל מה שמושמע על-ידי מישחו מממשלת-ישראל, גם אם זה נאמר על-דעת האיש, או כדבר נסיוני; מאחר שעל כל דבר כזה מתקבלת חשובה שלילית, ויוצאים בזעם נגדו. אולי גם הדבר הזה ראוי לבירור, נדמה לי שמגיע הזמן שאנחנו צריכים לחדול לעשות רושם, שאנחנו רודפים אחריהם ובכל יום שני וחמישי נציע הצעה חדשה, והם יגידו שזה לא-טוב וזה לא-טוב. טוב שנאמר שזו לא תכנית של הממשלה. מה שלא נאמר עד עכשיו, על כל דבר קודם-כל שופכים צוננים, כאילו זה מונח בכיס.

אני נמצא תחת הרושם הזה שבועות אחרים, גם מהשיחות המעטות שאחרים מאתנו ניהלו, ושאתם קראתם עליהן...

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

אתה מתכוון לשיחות עם הפלשתינאים?

ראש הממשלה ל. אשכול :

כן, אני מתרשם, שמה שלא נציע - הדבר הזה אולי גם-כן שייך לחלק מהשיבה שבמסגרת ועדת-השרים לענייני בטחון, - נדמה לי שאנחנו מתייחסים יותר מדי באמון לפלשתינאים, כאילו הם מתווכים הוגנים והגונים. אנחנו אומרים להם זה-וזה, והם הולכים ואומרים כך-וכך, ושום דבר לא מתקבל על הדעת. כל מה שהוזכר פה ליר השולחן, לא מתקבל על דעת שאלה אנשים אובייקטיביים, שילכו בשליחותנו ויקיימו כל דבר. גם הם אומרים: רק הפלשתינאים, בלי המלך, לא ילכו; אחר-כך אומרים, שעם שניהם בלי נאצר - זה לא ייעשה. דומני שצריך באיזה מקום לגבות שטר זה, שהממשלה עדיין לא החליטה בשאלה WHAT KIND OF ISRAEL אנחנו רוצים. לא אומרים בשם מלכות, אבל משהו נאמר, ואז מקבלים "לא" באלף רבתי, גם את זה לא הייתי מוציא מהבירור, וגם לענין זה צריך למצוא איזו הודמנות.

שר החינוך והתרבות ז. ארן :

כאשר מוציאים את הסיסמה: "תכנית-אלון" - האם יש בה משהו בענין ירושלים? ה"לא" שלנו הוא בענין ירושלים.

ראש הממשלה ל. אשכול :

ברגע זה אינני זוכר איך זה התפרסם, מה עמדנו

של אלון - אני יודע.

שר החינוך והתרבות ז. ארן :

אם משאירים את ענין ירושלים סתום, יכול להתקבל הרושם, שהנה גם ענין ירושלים נכנס לענין זה. האזרח רוצה לדעת גם מבחינת הפירסום.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני לא מציע להיכנס עכשיו לוויכוח הזה.

שר המשטרה א. ששון :

אני מבקש רק להעיר, שהפירסום שהיה לתכנית-אלון הזיק לנו, כי מצרים וירדן כבר הודיעו שלא יקבלו אותה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

ייתכן שהזיק וייתכן שלא הזיק, אז צריך להגיד: תראו עם מי יש לנו עסק. אמנם השר אבן אמר שזו לא עמדת הממשלה, יש מי שחושב כך, אבל צריך פה לגבות שטר ולהגיד: הנה לכל מה שמישהו אומר בכיוון השאלה WHAT KIND OF ISRAEL אנחנו רוצים, על כל הרברים האלה שומעים רק לאו. אז אין מה לדבר. או שנעשה את הוויכוח הזה היום, או שנחליט שיש עוד פנאי. לדעתי צריך עוד לחכות בענין זה שבוע-שבועיים.

(ב) סקירת שר-הבטחון

שר הבטחון ט. דיין:

הערה אחת לפני הסקירה.

אולי יש כאן אי-הבנה, עד כמה שאני זוכר, רשמתי מה ששר-החוץ אמר בעל-פה, אבל היות וגם אני קראתי בענין רב את המיסמך של ריאד, אני התרשמתי שריאד אמר את ההיפך, שעור לא היה תקדים בהיסטוריה, שמדינה שתעבוד גבול למדינה אחרת, תיסוג בגלל החלטת או"ם. היות ולא קראתי את המיסמך בעיון כזה, יתכן שאני טועה, אני מבקש לבדוק זאת.

לעניינים שלנו - היו השבוע 13 תקריות: 2

במצרים, על הגבול המצרי בתעלה, שאינן דומות לדברים אחרים. אמנם שם, כאשר יש חילופי-אש, אלה תקריות קשות מבחינת האש, כי זה מיד טנקים ותותחים, כי ניצבים שם גם מבחינת הכוח, נשק-מול-נשק. אבל ענין זה ודאי לא דומה לענין ה"אל-פתח". גם אינני חושב שהיתה להם מטרה פוליטית איזושהי. ההתפרצות בשני המקרים היתה ביוזמה מצרית מקומית. לנו יש הרוג אחד ופצוע אחד.

היתה תקרית אחת בשטח הסורי. הם הניחו מוקשים ליד אל-על כרמה הסורית, ושניים או שלושה חיילים נפגעו, בעלות הקומנדקר שלהם על מוקש.

תקרית אחת היתה בגבול לבנון, כאשר הם פתחו באש על מנזה, ואנחנו ירינו חזרה על הכפר מים אל ג'בל. ומעניין, שגם בשבוע זה כמו בשבוע שעבר, יש שני הדברים גם-יחד. מצד אחד פעולה של ה"אל-פתח", ובאותה הקופה, לא באותו יום, לבנון לא רק שנלחמה נגד ה"אל-פתח", אלא בהתנגשות בין ה"אל-פתח" וכוחות לבנון, הם הרגו אחד מאנשי ה"אל-פתח". הם היחידים שלוקחים ענין זה ברצינות.

היו חשע התנגשויות בגבול הירדני. תקרית אחת היתה בערבה. הם חזרו לערבה, אחרי שתקופה מסוימת לא היו שם. היו שם שני הרוגים ל"אל-פתח". אחד שנהרג על-ידנו, ואחד שנהרג כנראה בזמן הנחת חומר-הנפץ.

לנו היו הרוג אחד ושנים-עשר פצועים, מהם ארבעה אזרחים, קיבוץ-גשר.

לגבי תקריות בירדן, החלק החמור שבהן הוא ההפגזה במרגמות, כי עכשיו אלו מרגמות רוסיקות חדשות של 120 מ"מ. הם הפגיוז במרגמות על קבוצה זו של גשר, וזה הנושא שאנו נביא היום לדיון בוועדת-השרים לענייני בטחון. קיבוץ-גשר אינו יכול לעמוד כך, שבלילה ה"אל-פתח" מתקרב, מעמידים מרגמה של 120 מ"מ ויורים.

שר השיכון פ. בנטוב:

מה הטוות של המרגמה הזאת?

שר הבטחון פ. דיין:

המרגמה הזאת יכולה להגיע לטוות של 8 ק"מ, אני מניח שהם מתקרבים 5 - 6 ק"מ בשטח הירדני, מעמידים אותה על ג'יפ ויורים. המעניין הוא שהם חזרו גם לערבה, אבל פעולתם בבקעת-הירדן היא הקשה ביותר מבחינתנו.

מאידך, המתרחות הפוליטית שהיתה לרגל יום-השנה למלחמת-ששת-הימים, שנמשכה למעשה מאז מצעד יום-העצמאות ועד להפגנות האחרות, נדמה לי שהיא עברה, והחיים חוזרים לתקנם. גם בנושאים של סיורי חופש לתלמידים

וכו'. העסק הזה של הפגנות פוליטיות ושבתות - נדמה לי שעברנו אותו.

השבוע עברו 520 לנדה-המזרחית, מהם 480

מרצועת-עזה. השבוע נעצרו 35 אנשי "אל-פתח".

מבחינת הסיכום, האבירות שהיו לנו השבוע, כפי שאמרתי, היו הרוג אחד ושנים-עשר פצועים; ל"אל-פתח" היו ארבעה פצועים, ששה הרוגים ושלושים-וחמישה עצורים. אני חושב שכל העצורים הם אנשי ה-"אל-פתח", חלקם נתפסו עם נשק. בגבול מצרים היו שתי התפרצויות אש; בגבול עם סוריה היתה הנחת מוקשים; בגבול הלבנון ה"פתח" פועל והם פועלים נגדם. הבעיה שלנו היא עם ירדן. הם חזרו לערבה, ולגבי ירדן השאלה הקשה היא עמק-הירדן.

שר השיכון ט. כנטוב:

האם אנחנו חוזרים לנסיון שהיה קודם, לעבור את

הגבול ולהציב מארבים?

שר הבטחון ט. דיין:

לא, אנחנו לא עוברים את הגבול ולא פותחים באש.

שר השיכון ט. כנטוב:

מדוע?

שר הבטחון ט. דיין:

זה יהיה בוועדת-השרים לענייני בטחון.

שר השיכון ט. בנטוב:

האם זה נכון, כאילו המימשל הצבאי בשכם וברמאללה
אוחז באמצעי-נגד, ומונע רשיונות מסטודנטים לבקר שם בימי החופש? - דבר שבמקומות
אחרים כן קיים.

שר הבטחון ט. דיין:

זה לא נכון, אנחנו בכלל איננו נוקטים אמצעים
קולקטיביים. אין לנו ענין להעניש את כל תושבי רמאללה ואת כל תושבי שכם. בשכם
היתה טעות של ראש-העיר, הוא הגיש רשימה, וברשימה הוא ציין על-יד חלק מהאנשים,
שהם פועלים ולא סטודנטים. אמרו לו שהפועלים לא באים הנה לבלות חופש-קיץ. לא
סירבנו לו, אבל הוא לקח את הרשימה בחזרה ויגיש רשימה אחרת. בשכם קיבלו 70
תלמידות, בנות של בני-המקום, רשיונות לבוא לבקר. הרשימה שלו כללה למעלה
מ-1000 תלמידים. לא מסרבים לתת רשיונות, אבל הוא צריך לציין שאלה תלמידים
וסטודנטים, ולאילו משפחות הם קרובים, ולא פועלים שבאים לעבוד.

שר החוץ א. אבן:

לדברי ויאד, בדקתי את הדברים לאחר הערתו של
שר-הבטחון, אני מקבל תיקון אחד של שר-הבטחון, הוא אומר: אין תקרים לפיו
הוציאו כוחות מדינה כלשהי מגבול של מדינה אחרת, ושהיא נסוגה רק מכוח החלטה,
אלא אחרי לחץ מיוחד. הואיל ואין לחץ אמריקני, הענין לא הלך. אז הוא מפליג
לידי הצורך להביא ללחץ אמריקני, שהרי בלעדי זה, ההחלטה עצמה לא תביא לידי שום
תזוזה.

528. שינויים בהרכב הממשלה

ראש הממשלה ל. אשכול:

לפני שבוע או שבועיים, כאשר דיברנו על ענייני הקליטה ונשאלתי בענין השר, אמרתי שכאשר תהיה הצעה - אביא אותה לממשלה, החברים יודעים כל מה שהיה בינתיים. אינני מתעכב עכשיו על הבירורים והוויכוחים שהיו, היות ואני יודע שבין-כה תבוא הצעה לדחות את הבירור לאיזה ימים, אבל יש צורך באיזה תאריך שממנו מתחילה הדחייה.

אני מציע החלטה של שלושה פסוקים:-

(1) יוקם משרד לקליטת עולים, וכראשו יעמוד השר יגאל אלון;

(2) לאחר את צירופו של חה"כ יוסף אלמוגי לממשלה, בתפקיד שר-העבודה;

(3) לאחר את מינויו של השר יגאל אלון לחפקיד סגן-ראש-הממשלה.

בענין זה אין צורך להתווכח עכשיו, כי בין-כה תבוא הצעה לדחות את הבירור לשבוע או לעשרה ימים. בינתיים שר-האוצר נוסע.

דוד י. ספיר:

אם כן, אין כבר צורך עכשיו בהצעה פורמלית לדחות

את הדיון?

ראש הממשלה ל. אשכול :

אתה יכול לבקש רחיה, מבחינה פורמלית.

דוד י. ספיר :

אני מבקש לדחות את הדיון. אני התכוונתי לבקש לדחות את הדיון לשבועיים, אבל אין לי רשות לבקש רחיה ליותר משבוע. כיוון ששר-האוצר נוסע, אני מניח שזה לא יהיה ביום ראשון הבא, אלא בתאריך מאוחר יותר. אני מבין שישנה התחייבות של ראש-הממשלה לעוד חבר-ממשלה, לדחות את הדיון לתאריך מסוים.

ראש הממשלה ל. אשכול :

זה יכול להיות עוד שלושה-ארבעה ימים. אני מבין

שאתה מבקש לדחות את הדיון.

דוד י. ספיר :

אתה אמרת עשרה ימים, אני אינני יכול לבקש

רחיה יותר מאשר לשבוע.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני הנחתי את הצעתי על השולחן, וכאשר יגיע

מועדה, יהיה בירור לעצם העניין.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

מחכים לשובו של השר פנחס ספיר?

ראש הממשלה ל. אשכול:

השר יוסף ספיר ביקש לרחות לשבוע-ימים. היות ואני מעוניין שהשר פנחס ספיר יחזור מהר, לא איכפת לי לקבוע זאת.

הדיון בהצעה הנ"ל נדחה לישיבה אחרת.

529. הסיכום עם הסוכנות היהודית בענין הטיפול בעלייה ובקליטה

לבסוף סוכם שייכתב להם מכתב, לגבי מה שהוחלט כאן בשבוע שעבר. לגבי הפירסום שהיה בשבוע שעבר, קצת אולי גם אנחנו אשמים בזה. בתשובה לשאלת העתונאים, כאשר מזכירת-הממשלה נשאלה אם היתה הצעה אחרת, היא אמרה שהצעה אחרת נדחתה, בו בזמן שהכוונה היתה להגיד שהצעה אחרת לא נתקבלה.

מזכיר הממשלה י. עוזאי :

אני אמרתי שהצעה אחרת לא נתקבלה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

בכמה מהסתונים נאמר כאילו שהצעה אחרת נדחתה. אני ביקשתי להגיד שהיא לא נתקבלה, אם כי התוצאה היא אותה תוצאה. אני חשבתי שההגדרה שהצעה אחרת נדחתה, יותר מדי חריפה.

על-כל-פנים, האנשים בארה"ב נבהלו, ואנשי ה-WELFARE FUNDS אומרים שזה עלול להזיק. הכוונה היא לא לבטל את ההוראות שישנן. אבל מטבע הדברים, האנשים שחמישים שנה עוסקים במגביות, מתחילה להיווצר אצלם גישה של אגודה מקצועית לעניין.

סוכם לבסוף על-דעת כולם, שייכתב מכתב אל יושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית, מאת ראש-הממשלה, ובו יהיה כתוב:-

"מן הפגישות השונות שקיימנו הובהר שהתעוררו אי-הבנות כתוצאה מהחלטת-הממשלה כפי שנתפרסמה ב-9 ביוני. כדי להסיר כל ספק, אני רוצה להצהיר כי הממשלה לא התכוונה בהחלטתה הנ"ל לקחת לעצמה את האחריות לענייני עליית מצוקה ופליטים. זו היתה מאז ומעולם בעיקר אחריות יהדות העולם.

דבר זה הודגש במיוחד במכתבו של שר האוצר אליך מ-19 ביוני 1967. ההחלטה הנ"ל של הממשלה לא שינתה, ולא התכוונה לשנות, את העמדה הנ"ל.

בקשר עם הקמת משרד-הקליטה יהיה צורך לקחת בחשבון את כל הנ"ל כשעת קביעת פרטי סמכויותיו ותפקידיו. למטרה זו נתמנתה ועדה משותפת לממשלה ולסוכנות היהודית, אשר תדווח בקרוב.

אני מקווה כי הנ"ל מבהיר את המצב לאשורו ותקוותי העזה, שיהודי העולם ימשיכו לגייס כל אמצעיהם לצרכים ההומניטריים העצומים אשר יש לספקם במדינת-ישראל.

אני תושב שזה מיישב את החששות והספיקות שהיו לאנשים, בעיקר במה שנוגע ליהדות העולם והאחריות שלה לענייני עליית מצוקה ופליטים.

שר הדואר י. ישעיהו :

המכתב הזה הוא לפירסום?

ראש הממשלה ל. אשכול :

בוודאי.

השר י. ספיר :

אני בפעם הראשונה שומע את ההנדרה של חלוקה לפי סוגי עלייה. פה מדובר על עליית מצוקה ועליית פליטים. הדבר הזה של פליטים אולי יבוא, אבל בינתיים כמעט ואיננו, עליית מצוקה - אולי. זאת אומרת שיש פה הבחנה והפרדה בין עלייה, תוך הנחה שהסוכנות אינה יכולה לעסוק בקליטה של עלייה שאינה עליית-מצוקה. עלייה כזו היא מעניינה של הממשלה, כלומר גם עלייה ולא רק קליטה. כך כתוב.

ראש הממשלה ל. אשכול :

לא כך כתוב. אקרא עוד הפעם את הפסוק הזה:

"כדי להסיר כל ספק, אני רוצה להצהיר כי הממשלה לא התכוונה בהחלטתה הנ"ל לקחת לעצמה את האחריות לענייני עליית מצוקה ופליטים. זו הייתה מאז-ומעולם בעיקר אחריות יהדות העולם".

ד"ר י. ספיר :

ומה עם עלייה אחרת?

שר התחבורה ט. כרמל :

סיכמנו שכל ענייני העלייה, הסוכנות דואגת להם, ולפי זה משתמע שהיא חצטרך לדאוג לעליית מצוקה ופליטים.

שר האוצר ט. ספיר :

לעליית עשירים אתה לא צריך לדאוג, היא דואגת

לעצמה.

ד"ר י. ספיר :

כאן משתמע באופן הכי-בולט, שכל עלייה שאינה עליית מצוקה ופליטים, בין מארץ זו או מארץ אחרת, אינה מעניינה של הסוכנות. עלייה שאינה עליית מצוקה ולא עליית פליטים, אינה דווקא עליית

"רוטשילדים". יכולים לבוא אנשים שהם לא פליטים ולא מארצות מצוקה, אבל הם אנשים בלי אמצעים, נניח מארגנטינה או מברזיל. צריך שיהיה ברור שהכוונה גם לאלה. אני מבין שדבר זה דרוש לענין ה-INTERNAL REVENUE, אבל עליית מצוקה יכולה להיות ממקומות אחרים.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לא כתוב: ארצות מצוקה.

השר י. שפירא:

עליית מצוקה, זה כאשר אדם נאלץ לעזוב את מקומו והוא עדיין לא פליט. אם הוא פליט - הוא עזב את המקום. אם זו עליית מצוקה - זה לפני שהוא הפך להיות פליט. אם באיזה מקום יהיה מצב שאנשים יצטרכו לעזוב את המקום באופן מהיר, נניח שתהיינה פרעות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אנחנו פה לא נהיה חכמים יותר מאותם חברי הוועדה

שישבו בענין זה שעות.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני חושב שהתרגום העברי של המכתב הוא רע.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם אתה רוצה שיהיה רשום בפרוטוקול, שהסוכנות
עוסקת בעלייה, גם של יהודים שאינם פליטים ואינם בפסגרת עליית מצוקה, - אין כל
ויכוח. ה-U.J.A. מדבר תמיד על NEEDY PEOPLE, זה כנראה הנוסח.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אולי צריך לכתוב במקום עליית מצוקה, עליית
מעוטי-יכולת. באנגלית הסכמנו שהביטוי הוא NEEDY PERSONS.

שר העבודה י. אלון:

אני חושב שיש כאן טעות בחרגום מאנגלית. הנוסח
באנגלית הרבה יותר ברור:-

IN ORDER TO REMOVE ANY DOUBT, I WISH TO STATE THAT GOVERNMENT DID NOT
INTEND BY THAT DECISION TO TAKE OVER RESPONSIBILITY RELATING TO NEEDY
IMMIGRANTS AND REFUGEES, WHICH HAS ALWAYS BEEN PRIMARILY THE
RESPONSIBILITY OF WORLD JEWRY.

ד"ר י. ספיר:

זה לא משנה כלום.

שר התחבורה מ. כרמל:

פה מדברים על קליטה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני הייתי מציע לכתוב: יהודים מעוטי-יכולת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אינני מבין את הוויכוח הזה. אם יש חבר שחושש שמא הממשלה מתכוונת בדרך זו להגניב טיפול בעולים, הרי אמרתי שיירשמו דברים בוורים לפרוטוקול, שבתקופה זו היא חטפלה רק בקליטה. אם ההבדל בין הנוסח האנגלי לבין הנוסח העברי אינו מספק את השר יוסף ספיר, אז כל הענין איננו קיים, ואז אינני יודע מה אתה רוצה.

השר י. ספיר:

אם המכתב דרוש למטרות מסויימות, ואינו פוגע או משנה מההחלטה שנתקבלה, שבענייני העלייה תישא הסוכנות היהודית, - צריך להיות ברור שהמכתב הזה אינו משנה כהוא-זה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אמרתי שזה יירשם בפרוטוקול.

השר י. ספיר:

האם ההודעה הזאת נרשמת, שזוהי החלטה-הממשלה, ומכתב זה מכון למטרות מסויימות, ולמעשה ביחסים בינינו ובין הסוכנות נשארת ההחלטה כפי שהיתה?

ראש הממשלה ל. אשכול :

כן, כי לא אנחנו עוררנו בעיה זו. זה מכון

לספק אותם האנשים אשר חוששים מפני בעיות עם ה-INTERNAL REVENUE.

שר המשפטים י.ש. שפירא :

במקום עליית מצוקה אפשר להגיד: עולים נצרכים,

נזקקים, עולים מעוטי-יכולת. הקובע הוא מה שנאמר בטכסט האנגלי.

ראש הממשלה ל. אשכול :

לא צריך להגיד שהקובע הוא הטכסט האנגלי, אלא

צריך לתקן אז את הטכסט העברי. אבל השר יוסף ספיר אומר שגם הטכסט האנגלי אינו מספק אותו.

השר י. ספיר :

אני מדבר על דבר אחר.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אז אמרתי שיירשם בפרוטוקול, שהמכתב הזה אינו

פוגע בתוכן ההחלטה של הממשלה, שהתכוונה לטפל רק בקליטת העולים, ובארץ, והכוונה לכל העולים.

שר האוצר פ. ספיר :

אולי אפשר לדעת מה היתה עמדתך?

ד"ר י. ספיר :

עמדתי אז היתה לקבל את הענין של קליטה ראשונית,

בלי לדעת מה זה.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

אני לא רוצה לטעות, אבל המכתב בנוסח האנגלי הוא ברור, והנוסח האנגלי פירושו שינוי בהחלטת-הממשלה, כי החלטת-הממשלה היתה, שהממשלה עוסקת בכל ענייני הקליטה, ואז בא המכתב באנגלית ואומר שהיא לא עוסקת בקליטה של NEEDED PERSONS.

שר המשפטים י. ש. שפירא :

הוא לא אומר זאת.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

הוא לא אומר שהממשלה מטפלת בעלייתם. אבל לא אומר שהיא מטפלת בקליטתם. אני יכול להסכים לכך, אבל צריך שזה יהיה ברור. מה שאין כן במכתב בעברית, הוא מטעה. המכתב בעברית מדבר על ענייני עליית מצוקה ופליטים שישארו בידי הסוכנות, וזה מכניס אותנו לחסבוכה. לא על זה היה מדובר. דובר אז על קליטה ראשונית ולא יותר מזה. אם הענין הוא כזה שמפרשים שהטיפול של הממשלה בקליטה יהיה מוגבל רק לעולים מארצות-המערב, שאינן ארצות מצוקה, -

צריך שייאמר במפורש, ואז צריך להיות חרגום מדוייק לעברית.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

גם באנגלית זה לא כתוב כך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

את הנוסח האנגלי אתה מקבל?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

את הנוסח האנגלי אני מקבל.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אקרא עוד הפעם את הפיסקה הזאת באנגלית:

IN ORDER TO REMOVE ANY DOUBT, I WISH TO STATE THAT THE GOVERNMENT DID NOT INTEND BY THAT DECISION TO TAKE OVER RESPONSIBILITY RELATING TO NEEDY IMMIGRANTS AND REFUGEES, WHICH HAS ALWAYS BEEN PRIMARILY THE RESPONSIBILITY OF WORLD JEWRY. THIS WAS PARTICULARLY STRESSED IN THE LETTER OF THE MINISTER OF FINANCE TO YOU, OF JUNE 19, 1967. THE DECISION OF THE GOVERNMENT REFERRED TO ABOVE DID NOT, NOR WAS IT INTEND TO CHANGE THAT POSITION.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

זאת אומרת שמשאירים את הקליטה הראשונית בידי הסוכנות. זה ברור, ואת זה צריך לתרגם גם לעברית.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זה לא כך.

שר האוצר ס. ספיר:

אני קודם-כל רוצה להגיד שאני גם-כן רגיש מאוד לענין ה-TAX EXEMPTION, אם כי אינני מבין למה מכניסים כאן דברים שאין להם כל קשר. נפגשתי עם האנשים מארה"ב, ובמוצאי-שבת ראיתי את היועץ המשפטי של ה-"אינק", ולא היה להם שום דבר להגיד, כי בקליטה, ההסתדרות הציונית כבר מזמן אינה מטפלת. אינני יודע למה אתה - (לשר ורהפטיג) - רוצה לקבוע שמשנים את ההחלטה, כאשר לא משנים אותה. הם חושבים שהם צריכים להיות מחוסנים לגבי הענין הזה של שחרור התרומות ממס-הכנסה. גם הבוקר הגיע מיכרץ. המכתב הזה נחוץ להם בשביל הענין הזה.

אני רוצה לקבוע - אם השר ורהפטיג מפרש את הנוסח הזה כאילו משאירים את הקליטה של עליית מצוקה ופליטים בידי הסוכנות - לא ולא.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

מה משאירים?

שר האוצר פ. ספיר :

כל ענייני העלייה. לא משנים שום דבר בהחלטה.
זה מכתב כדי שה-COUNCIL OF JEWISH WELFARE FUNDS יוכל להמשיך לטפל בעניינים.
אינני יודע למה צריכים להכניס כאן כל-מיני דברים שאינם שייכים לענין.
על-כל-פנים, המכתב הזה אינו משנה שום דבר מההחלטה הקודמת. אינני מקבל את דעתו
של השר ורהפטיג לגבי הטכסט האנגלי.

שר הפנים מ.ח. שפירא :

זאת אומרת, שלמעשה אין כל ערך למכתב הזה.

שר השיכון פ. בנטוב :

זו לא הנחיה בשבילנו.

שר האוצר פ. ספיר :

(לשר-הפנים) - אני לא רציתי להגיד את זה, כי
אינני רוצה שזה יתפרסם. אני מציע גם לך, לא להגיד זאת.

שר הפיתוח ושר התיירות פ. קול :

אני מציע לשר-האוצר לא לזלזל בענין הזה של

ה-TAX EXEMPTION.

שר האוצר פ. ספיר :

התחלתי את דברי בזה שאני רגיש לזה לא-פחות

מאחרים.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

בישיבה הקודמת דיברתי על מכתבו של דואי סטון,

בו הוא מעורר בעיה זו, ואתה אמרת שזה לא חשוב.

שר האוצר פ. ספיר :

לא אמרתי שזה לא חשוב.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

שם יש ענין עם ועדות של הסנאט, בקשר עם חקירת

פולברייט, ולכן כל מלה צריכה להיות בסדר. אנחנו צריכים להכין את האנשים, הם

עובדים קשה מאוד על המגבית, זה משרת את העניינים שלהם וגם את הענין שלנו.

לגבי ההחלטה שנתקבלה, ברצוני לשאול את

ראש-הממשלה: בישיבה הקודמת אמרת שהתחומים בין הקליטה של העלייה ובין הטיפול

של מחלקת העלייה של הסוכנות, - התחומים ייקבעו במשא-ומתן. זאת אומרת שיתכן

שיהיו דברים שנוגעים לקליטה הראשונית, שאולי יישארו בידי הסוכנות. זה

שבסוכנות זה נקרא עלייה ובממשלה זה נקרא קליטה - זה עדיין לא קובע סופית,

והתחומים ייקבעו במשא-ומתן. האם האמירה הזאת בעינה עומדת, כלומר שתהיה ועדה

שתדון בענין? זה חשוב.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אנחנו בכל-אופן לא צריכים להיות יותר "ארוקים" מהאפיור עצמו. המכתב הזה נתקבל ברצון על-ידי כולם. אני אמרתי לפני שלושה ימים שימצאו פורמולה, אז בא עורך-הדין בוקשטיין מניו-יורק, ועוד איש שלהם, וישבו יחד עם שר-המשפטים שלנו, והם אמרו שהמכתב הזה מסדר אותם.

העיקר שהמכתב הזה מסדר את כל הספיקות ועונה על

על השאלות.

שר המשפטים י.ש. שפירא :

אני רוצה להסיר את הספק שהתעורר אצל השד ורהפטיג מתוך קריאה חטופה. המכתב הזה הוכן על-ידי אנשי ה-U.J.A. בהשתתפות מר פינקוס, ובעיקר בוקשטיין, ונשאר כפי שהוצע, חוץ משינויים קלים שאינם נוגעים לענין.

שר הפנים מ.ח. שפירא :

אנחנו לא השתפנו בזה?

שר המשפטים י.ש. שפירא :

הם עברו על זה כבר, בלעדיו, והציעו לנו מכתב זה. עשינו שינויים סגנוניים קלים שנתקבלו על-ידם.

יש כאן COUNTERPART, שהממשלה פונה לעם היהודי,

למלא את חובתו לגבי הקליטה. זה נאמר: IN ORDER TO REMOVE ANY DOUBT, I WISH TO STATE THAT THE GOVERNMENT DID NOT INTEND BY THAT DECISION TO TAKE OVER RESPONSIBILITY RELATING TO NEEDY IMMIGRANTS AND REFUGEES, WHICH HAS ALWAYS BEEN PRIMARILY THE RESPONSIBILITY OF WORLD JEWRY.

לא מדברים על הסוכנות היהודית, אלא על היהדות העולמית. אם הם מסתפקים בזה, אז איננו משנים את החלטתנו כהוא-זה, אלא בהתחשב בדברים האלה, כאשר יעובדו הפונקציות והאחריות של המשרד החדש - הדברים האמורים יובאו בחשבון. הם אומרים שעם מכתב בזה הם יכולים לחיות בשקט. אז למה אנחנו צריכים להגיד זאת? נכון שהתרגום לעברית אינו מוצלח, אז אנחנו צריכים לדאוג שיהיה תרגום מדויק של הטקסט האנגלי, או להסתמך על הטקסט האנגלי. אני הייתי מציע לכתוב לו מכתב בעברית ולצרף את הנוסח באנגלית, בדיוק כפי שהוא נוסח כאן.

שר השיכון פ. בנטוב:

אני מקבל את המכתב בשביל הפרוצדורה של ה-TAX EXEMPTION, אבל מדוע צריך להוסיף זה דבר פנימי לגבי הוועדה בינינו ובין הסוכנות? מי שירצה להעמיד לה רגל, ירצה לדעת מה הן החלטות הוועדה, ואז נצטרך שוב הפעם לנסח את החלטות הוועדה. אני חושב שאחרי המלים WORLD JEWRY צריך לשים נקודה, ולהוציא את הפסוק השני.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני מציע לקבל את המכתב בלי שום שינויים, אחרת

צריך להיכנס למשא-ומתן מחדש.

שר הסעד י. בורג:

אני תומך בזה, אחרת הם יחשבו שאנחנו לא מקבלים

זאת.

שר העבודה י. אלון:

אם בוקשתיין מוכן לקבל את הצעת השר בנוסח, אז

היא בהחלט טובה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זה לא רק עניין של בוקשתיין, זה נוגע גם למקם

פישר, והוא כבר נסע. אני מציע לא לשנות.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אנחנו מאשרים את המכתב כפי שהוא, צריך רק

לבדוק שהתרגום העברי יהיה מדויק.

מ ח ל י ט י ם לאשר את נוסח המכתב אשר ישלח על-ידי ראש הממשלה

להנהלת הסוכנות-היהודית. להלן נוסח המכתב:

MR. ARYEH L. PINCUS,
CHAIRMAN OF THE EXECUTIVE,
THE JEWISH AGENCY,
JERUSALEM.

DEAR MR. PINCUS,

FROM THE VARIOUS MEETINGS WHICH WE HAVE HELD TOGETHER IT IS CLEAR THAT
THERE HAVE ARISEN SOME MISUNDERSTANDINGS AS A RESULT OF THE DECISION OF
THE GOVERNMENT AS ANNOUNCED ON JUNE 9TH.

IN ORDER TO REMOVE ANY DOUBT, I WISH TO STATE THAT THE GOVERNMENT DID NOT
INTEND BY THAT DECISION TO TAKE OVER RESPONSIBILITY RELATING TO NEEDY
IMMIGRANTS AND REFUGEES, WHICH HAS ALWAYS BEEN PRIMARILY THE RESPONSIBILITY
OF WORLD JEWRY. THIS WAS PARTICULARLY STRESSED IN THE LETTER OF THE
MINISTER OF FINANCE TO YOU OF JUNE 19, 1967. THE DECISION OF THE
GOVERNMENT REFERRED TO ABOVE DID NOT, NOR WAS IT INTENDED TO, CHANGE
THAT POSITION.

IN ESTABLISHING THE MINISTRY OF ABSORPTION, ITS FUNCTIONS AND
RESPONSIBILITIES WILL HAVE TO BE DETERMINED IN DETAIL, TAKING INTO DUE
REGARD THE FOREGOING. TO THAT END, A JOINT COMMITTEE OF THE GOVERNMENT
AND THE JEWISH AGENCY HAS BEEN APPOINTED AND WILL REPORT SHORTLY.

I HOPE THAT THE ABOVE CLARIFIES THE WHOLE POSITION AND IT IS MY FERVENT
WISH THAT JEWS OF THE WORLD WILL CONTINUE TO MOBILIZE THEIR FULL RESOURCES
FOR THE GREAT HUMANITARIAN NEEDS WHICH HAVE TO BE IN THIS COUNTRY.

YOURS SINCERELY,

LEVI ESHKOL

530. הצעת חוק המקדמה, תשכ"ח-1968

הצעת חוק התקציב (מס. 3), לשנת 1968/69, תשכ"ח-1968

שר האוצר פ. ספייר :

הכוונה היא לקבלת מקדמות מבנק-ישראל בסכום כולל

שלא יעלה על 130 מיליון ל"י. הסכום הזה צריך לשמש למטרות הבאות: (א) 63.5 מיליון ל"י - הלוואה ל"אל-על", לרכישת שלושה מטוסי "בואינג"; (ב) 35 מיליון ל"י - הלוואה לחב' קו-צינור אילת-השקלון, למימון חלקי של הוצאות הקמת צינור-הדלק מאילת לאשקלון, בקוטר של 42 אינץ' (ג) 21 מיליון ל"י - הלוואה לחברת ים-המלח, למימון הרחבת המפעל; (ד) 10.5 מיליון ל"י - הלוואה לערר - תעשיות בימיות, למימון חלקי של הקמת מפעל לייצור חומצה זרחתנית ודו-סידן זרחתני.

בגלל שיעורי-הריבית הגבוהים בשוק הכספים - יש בנקים שמקבלים הלוואות ב-3% ומשלמים ב-3.5% - הכוונה לממן את הפרוייקטים האלה מהרזרבות של בנק-ישראל, במקום להזדקק למילואות בחו"ל.

הדבר הזה בא גם כדי למנוע שאלות על היתרות שלנו במטבע-חוץ. מכיוון שזה מחוץ לכל פרופורציה, הוטכם עם נגיד בנק-ישראל, שבמקום לקחת דולרים בחוץ-לארץ, אנחנו נקבל אותם מהרזרבות של בנק-ישראל, ואנחנו צריכים להחזיר אותם כמו שצריכים להחזיר לבנקים האמריקאים הגדולים.

ד"ר י. טפיר :

פה לא נאמר במפורש, אבל משתמע מדברי שר-האוצר, שהצעה זו היא כולה במטבע-חוץ. לשם בחירות הייתי רוצה שדברים אלה יובהרו.

שר האוצר פ. טפיר :

כן אדוני.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אין ויכוח על זה.

ד"ר י. טפיר :

עצם העובדה שזה לא נאמר, אינו אומר שהדולרים יומרו בלירות, אלא שהכוונה היא אך-ורק לרכישת ציוד בחוץ-לארץ. זה דבר אחר. אבל אם מדובר על הוצאת הכספים בארץ - הרי זה תקציב נוסף לתקציב שאושר.

שר האוצר פ. ספיר :

אני אמרתי לאיזה מטרות מיועדות המקדמות האלה.
אני מניח שכל החברות האלו יכולות להשיג הלוואה כזאת גם בבנק אמריקני.

ד"ר י. ספיר :

הייתי רוצה לדעת למה הכוונה, השאלה היא אם זה
לתקופת-ביניים של שלוש-ארבע שנים, אז יש כל-מיני חסרונות ויתרונות, אבל אם
זה לתקופה יותר ארוכה - זה דבר אחר. הייתי רוצה לדעת.

שר האוצר פ. ספיר :

אינני יכול להגיד לך זאת ברגע זה, אבל אני
מניח שזה לתקופה יותר קצרה, בהתחשב ברגישות של נגיד בנק-ישראל, מאשר יכולנו
לקבל זאת בחוץ-לארץ.

ד"ר י. ספיר :

מתעוררת שאלה שניה: מדובר פה על סכומים
גדולים, אם זה לחמש שנים, היות וזו תוספת לתקציב, - ואינני יודע מה גורל
התקציב של השנה הבאה, - נשאלת השאלה מה הסיכוי שנוכל גם בלירות וגם בדולרים
להחזיר זאת; אפילו אם יהיו לנו דולרים, יהיה צורך בלירות כדי לקנות אותם.

שר האוצר פ. ספיר :

לגבי ההלוואה ל"אל-על" - היתה ישיבה והוחלט
 פה-אחד שקונים שלושה מטוסי "בואינג". במידה ואתה מעורר שאלה זו, הרי היא
 עמדה ביתר-חריפות לפני שהוחלט לקנות את האווירונים.

לגבי קו-הצינור אילת-אשקלון, כל זה היה בבירור,

שגם אתה השתתפת בו.

ראש הממשלה ל. אשכול:

איננו יכולים כך לברר דברים.

שר האוצר ס. ספיר:

דברים כאלה לא עושים בלי אישור הממשלה. אינני
 יודע אם החוזה חתום עם הממשלה הנוגעת בדבר או לא. אין ספק שאישור כזה כרוך
 באישור מוקדם של הממשלה.

על ענייני חברת ים-המלח היו הרבה מאוד דיונים
 במשך השנים. נכון שזו השקעה גדולה, נכון שעל ריווחיות איננו מדברים, על
 הסיבות דובר בישיבות בהן דנו על התכנית. אם הם יישארו במסגרת של 500 אלף טונה
 - זה רע, אבל אז נראה.

במפעל בערד יש שותפות עם חברה אמריקנית עולמית, ועל זה צריכים לברך כל אלה. כולל עצמי, שמדברים על עירור יוזמה פרטית.

לא עומדת כאן לדיון השאלה, אם אנתנו עושים זאת, מה ייעשה בלירות ומה ייעשה בדולרים. הרזרבה שלנו במטבע-זר היתה יותר קטנה. אינני מקבל את המנהג המשונה, שאנחנו צריכים להסביר לנשיא ג'ונסון סגין יש לנו הרזרבות בדולרים, וכאשר נגיד בנק-ישראל מדבר על רזרבות, צריך לכתוב בעתונים שהרזרבה ירדה. ישנו אדם אחד בשם ארדשטיין, שנוסע על-פני כל העולם ומגיע לכל הבנקים, וכאשר לא מצליחים לקבל הלוואות מאתנו, הם באים אל ארדשטיין ולוקחים ממנו כספים להלוואה.

כיוון שמדובר על תקציב נוסף שני, לשנת 1968/69, הרי בקשר למקדמות האלו אנחנו צריכים להגיש גם חוק-תקציב שלישי. כדי לקבל את המקדמות, אנחנו צריכים לבוא לכנסת ולהגיד שיש לנו תקציב נוסף.

השר י. טפיר:

התקציב כפי שאושר בזמנו כלל סכום של 80 מיליון ל"י, לחברת ים-המלח, ובקשר לזה היה סעיף מיוחד. אחר-כך אמרו שיש צורך ב-40 מיליון ל"י נוספים. 80 מיליון הל"י ניתנו על-ידי בנק-ישראל. האם 21 מיליון ל"י הם חלק מה-40 מיליון ל"י, או שזו תוספת לגבי הצינור אני יודע שזה חלק מהסכום הכולל, וגם לגבי המפעל בערד, זה חלק מהסכום הכולל.

לגבי מפעל ים-המלח, אני שואל אם זו תוספת ל-40 מיליון הל"י, או שזה חלק מ-80 מיליון הל"י שנקבעו.

שר האוצר פ. ספיר :

אינני יודע כרגע את הפרטים, אני יכול לשאול, אני רק יודע שלגבי הצינור זה לא משנה את התקציב הכולל. לגבי ים-המלח זה לא מגדיל את ההשקעה.

מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק המקדמה, תשכ"ח-1968 והצעת חוק התקציב (מס. 3), לשנת 1968/69, ולהניח מיד על שולחן הכנסת.

531. אשרור הכתב הסופי והפרוטוקול של ג'נבה (1967)
המתייחסים להסכם הכללי על תעריפי מכס ועל סחר

שר המסחר והתעשייה ז. שרף :

אני מבקש לאשר את הכתב הסופי והפרוטוקול של ג'נבה, המתייחסים להסכם הכללי שנקרא: "סיבוב קנדי" בגאט"ט, שנחתם ב-1967, ועד ה-20 ביוני אנחנו צריכים להודיע שהממשלה אישרה הסכם זה. אינני יודע אם יש צורך להסביר מה הדבר.

ראש הממשלה ל. אשכול :

דומני שאין צורך, וכולנו מסכימים.

מ ח ל י ט י ם לאשר את: (א) פרוטוקול ג'נבה (1967) להסכם הכללי על תעריפי מכס ועל סחר.

(ב) הכתב הסופי הסאמת את תוצאות ועידת הסחר, 1964-1967, אשר נערכה בחסותם של הצדדים המתקשרים להסכם הכללי על תעריפי מכס ועל סחר.

(נוסח המסמכים הנ"ל שמור במזכירות-הממשלה).

סעיף ד' בסדר-היום - הנכרתה והרחבתה של מערכת-ההסברה בחוץ-לארץ.

שר החוץ א. אבן :

ביקשתי שזה יירון קודם בוועדת-השרים לענייני הסברה.

שר המשפטים י.ש. שפירא :

ובשבוע הבא יובא לממשלה.

532. ערעור על פרק י"ד בחוק האיגוד השיחופי

(חובות הצעות-חוק מס. 778 מיום ט' בסיון-תשכ"ח - 5.6.68)

(נספח מס. 460 אשר נשלח אל חברי-הממשלה)

השר י. שפירא :

אני הכינתי את הדברים בכתב, אומר באופן תמציתי למה זה מכוער.

אותו סעיף 14, הוא למעשה מגדיר את הענין שנקרא

בז'רגון הפוליטי חוק-המושבים. אני רוצה לערער על הענין מכמה טעמים. יש שם שניים-שלושה סעיפים המסבירים את המניעים והסיבות שבגללם מותר להוציא בסופו של דבר חבר מאיזשהו מושב. לגבי שניים-שלושה סעיפים אלה, למעשה אין צורך בחוק חדש, כי יש כבר חוק הקובע, כי מי שאינו מעבר את אדמתו, או מוניח את אדמתו, אפשר להוציא אותו מהמושב. לגבי זה יש חוק שהכנסת קיבלה, ואפשר לנקוט נגד האיש הזה כל האמצעים, עד כדי הוצאת הנחלה מידו. נשאר החוק הזה שבא אך-ורק להוסיף את כל הסיבות הנוספות שבגללן מותר יהיה, על-פי פרוצדורה פנימית, חוץ מערעור, להוציא אדם מנחלתו.

הסיבות הללו כולן אין להן קשר. לא לענין החזרה שהאיש חתם עם הקרן-הקיימת, ולא לענין האחריות שלו כלפי המדינה שנחנה לו כספים, ולא ענין אחר שיש לו קשר כלשהו עם האיגוד המשותף שחולש על כל העניינים.

כיסוד לכל הדבר הזה נוצר פה דבר חדש, שהוא זהות בין האגודה השיתופית ובין התא של השלטון המקומי, דבר שאין בו שום הכרח. האגודה השיתופית לחוד, והמושב עם הסמכויות המוניציפליות לחוד. אם יש בעייה בחוק המועצות האזוריות, והתא הזה של כל נקודה אין לו עדיין סמכות מספקת בשביל לנהל את העניינים המוניציפליים, בשביל זה יש חוק של האגודות השיתופיות, ושם יש אפשרות להכליל כל דבר שנותן לזה סמכות. אם מקנים לזה סמכות ועושים זהות בין האגודה השיתופית ובין היחידה המוניציפלית, זה סותר כל הגיון וכל גוהג מקובל באיזה מקום בעולם.

דבר זה נעשה מסיבה אחרת ברורה, הכוונה היא שאדם יהיה צמוד לאגודה השיתופית, ואם לא - הוא מפסיד את זכותו במקום.

יש שם סעיף שנוגד כל הגיון של זכויות האזרח, וזה הסעיף המדבר על אורח-חיים. אני לא מבין מה זה אורח-חיים. אורח דתי אני מבין. ואני שואל את עצמי באופן הכי-נלוי, לא רק בנוכחות, אלא אני מפנה את שאלתי לשרים הדתיים: הדת לפי דעתי כתנאים כאלה אינה זקוקה לחוק של נישול אדם מנחלתו, אם אינו מקיים מצוות הדת. אורח-חיים אחר, זה דבר שחורג מכל מסגרת, ועובר לדברים אחרים, שאינני יודע אם הם מקובלים.

מדוע צריך להוציא מסגרת מוניציפלית ישובית ולהטיל עליה דבר שאינו קיים בשום מקום? בבני-ברק לא יעיזו להוציא אדם מביתו, אם הוא ילך ברחוב ויעשן סיגריה בשבת. הוא יקבל מכות, אבל לא ינשלו אותו מביתו. אבל אם לוקחים אדם שקיבל אדמה מהקרן-הקיימת, וקיבל מהעם הרבה כספים כדי שיתנחל, הוא מנהל את המשק שלו בסדר, אבל הוא שינה את דעתו - כתוב שם שלעניינים מפלגתיים זה לא נוגע. אינני יודע אם לא יהיה פרשן שעלול לתת פירוש לא-נכון, האם יש הבדל בין זה שהאיש עבר למפלגה אחרת, או שאורח-החיים שלו אינו מוצא-חן בעיני תושבי הסביבה?

אשאל שאלה אחרת: אם יש לאיש בית משותף באיזה מקום, הילדים זורקים כל-מיני דברים ומרעישים כלילה, יש על זה חוק, יש משטר, עוד לא קרה שבשביל זה הדיירים יחליטו שצריך "לזרוק" את האיש. ההחלטה של הדיירים תחייב להדיר איש מנחלתו? אנחנו מנינים על דייר ששכר דירה, ובעל-הבית אינו יכול להוציא אותו. פה מדובר באדם שקנה רכוש, ננית שהוא מכה את אשתו, מה ייצא, או צריך להוציא אותו מהבית ולהשאיר את האשה, או להוציא גם את האשה?

ראש הממשלה ל. אשכול:

אולי זה ישפיע שלא יכה אותה.

דו"ש י. ספיר :

זה עניינים שבינו לבינה.

ישנו בחוק הזה קטע גדול שנוגד ביסורו בכל המבנה שלו, את כל הזכויות של אזרח במדינה חופשית. אני מוכן לומר לפרוטוקול מה שאני אומר במקומות אחרים: החוק הזה - זו התחלה של תא של דיקטטורה שמסוכנת לכל משטר דמוקרטי. לכן יש לשלול זאת. אילו זה היה דרוש מטעמי בטחון, מטעמים של שעת-חירום או מטעמי עתיד המדינה - הייתי מבין. אין לזה שום קשר, לא עם המשק, לא עם החברה הישראלית ולא עם השלטון הישראלי, ולא עם המשפט הישראלי, כאשר מוציאים את המשפט הקיים ומציעים משפט ישראלי לגמרי אחר, זה לא נחוץ. זה דרוש למישהו, אבל לא דרוש למדינה ולא לציבור הישראלי. לי בוודאי לא. למושב זה יביא רק פילוג ויביא סכסוכים, שהיום אנחנו לא יכולים לראות אותם, אם נלך לפי החוק הזה.

לכן אני מערער על החוק.

דאש הממשלה ל. אשכול :

בענין זה אנחנו עוסקים כבר שתיים-שלוש שנים. אני מבקש שתסכימו שאחד או שניים ידברו בעד, אחד או שניים ידברו נגד, ונחליט. כולנו יודעים את הענין בעל-פה.

שר המשפטים י.ש. שפירא :

אני מבקש להציע הצעה לסדר. החלטת-הממשלה, שמסרה את הענין הזה לוועדת שרים, היתה שהוועדה הזאת מחליטה על-דעת הממשלה. הוועדה הזאת יושבה הרבה ישיבות והחליטה. ברוב הדברים היא החליטה פה-אחר, בחלק

מהדברים החליטה ברוב-דעות, שפי שנהוג.

אני מבין יפה מאוד את דבריו של השר יוסף ספיר, שדיבר אתי בענין זה, והוא אמר לי שהוא יודע שיש על זה החלטת-הממשלה, אבל הוא רוצה לערער על זה לא-כל-כך בפני הממשלה מפני שהיא החליטה מה שהחליטה, אלא הוא רוצה שבענין זה תהיה גם זכות הצבעה חופשית בכנסת, ושהוא יוכל לדבר בכנסת נגד החוק. אמרתי לו שאני לא "בעל-הבית" על זכות ההצבעה. אם הענין יידון בממשלה - אני בעד שלחבריו ולו תהיה זכות הצבעה חופשית.

לבן נדמה לי שלא מעמידים את הענין מחדש לדיון, אלא הדיון האמיתי הוא על זכות ההצבעה החופשית של אלה שהיו במיעוט בוועדה.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

בהסכם הקואליציוני קיבלנו זכות להצביע נגד החוק הזה, ואנחנו נשתמש בזכות הזאת לאור הדיונים שהיו בוועדה.

אנחנו ישבנו בוועדה, היו דברים שנתקבלו בוועדה, והיו דברים יסודיים בוועדה, שבהם נשארנו במיעוט.

מאז ההצעה הראשונה, מאז נולד הענין, נקבע בו דבר חדש, חמור מאוד לפי דעתי, וזה הענין של אורת-החיים, שהשר יוסף ספיר הזכיר אותו. זה היה בוודאי כדי למצוא פשרה עם החוגים הדתיים.

שר הסעד י. כוונג :

לא היתה שום פשרה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

זה היה ביום הראשון.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אתה - (לשר קול) - רוצה להודיע שיש לך זכות

להצביע נגד.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

אני מודיע פה שאנחנו נשתמש בזכות שניתנה לנו, במידה ולא נצליח להבטיח את העניינים היסודיים, כיוון שאנחנו רואים בכמה סעיפים של הפרק הזה, דברים מהותיים מאוד שנוגדים את השקפתנו.

שר העבודה י. אלוז:

אינני רוצה להיכנס מריטורית לעניין, אני רוצה לחזק את הצעת שר-המשפטים בטיעון נוסף. הצעת-החוק הזאת עברה את כל השלבים המקובלים בחקיקה בממשלת-ישראל. יתרה מזו, הצעת-חוק זו, כיוון שהיא לא פשוטה ציבורית, והיא גדולה כמותית, זכתה בטיפול מיוחד, עד כדי עייפות כמעט. עכשיו השר יוסף ספיר מביא את הסתייגויותיו בשלב שאי-אפשר להסתייג מהן. כאשר הנחתי על שולחן-הממשלה את הנוסח המודפס, אז אפשר רק לערער על התמליל, באיזו מידה הניסוח אינו חורג מההחלטה על כל סעיף וסעיף. אבל הוא לא מערער על ניסוח, הוא מערער על התוכן. ברשותו לעשות זאת, אבל אי-אפשר להחזיר את החוק. זה מוכרח לבוא לכנסת, נברר את הדבר בכנסת.

אני לא מציע שנחליט היום איך תנהגנה הטיעות בענין זה. על זה יוחלט כאשר נגיע לדיון בכנסת, אני רוצה שנקיים את הדיון בכנסת בהקדם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אם זה נכון, אז אין מה לדבר שיש לו זכות הצבעה בענין זה. הוא יכול להיות בעד, יכול להיות נגד ויכול להימנע. השר יוסף ספיר טוען שהוא אמר זאת לשר-המשפטים, ואני גם מעונין שהוא יצביע נגד בשביל חשבון אחר.

השר י. ספיר:

אני מצביע לפי מצפוני, לא לפי חשבון.

ראש הממשלה ל. אשכול:

היות ויש מצפון אחר בענין זה, ואני "אוכל" את הענין הזה שנים, אני יודע שכך-או-אחרת תהיינה טענות, צעקות ומריבות כמושבים. אבל יכול להיות שזה ישקע. אני אפילו מכיר את האיש שעמד בראש המרד הזה. בחור טוב, הכרתי גם את אביו. כנראה שגם כאן נעשה משהו שלא לצורך.

שמענו שהיתה ועדה שנמסר לה להחליט, על-דעת הממשלה. רשמנו לפנינו מה שאמרו החברים, עד שנגיע להצבעה, אולי ישובו ויחשבו בדבר.

השר י. ספיר :

מבחינה פורמלית אני הבאתי ערעור. שר-העבודה
טוען שאי-אפשר לרון בערעור בערעור. אינני יכול להחליט בענין זה, אבל אני
יכול לומר שאינני מקבל את דעתו.

שר העבודה י. אלון :

ישנה חוות-דעת של שר-המשפטים.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אם זה נמסר לוועדה להחליט על-דעת הממשלה, אין
טעם להתווכח. אני מוכן לשאול אם יש תומכים בהצעת השר יוסף ספיר.

השר י. ספיר :

אם יש לי זכות לערער, אתה יכול הצביע.

ראש הממשלה ל. אשכול :

האם יש תומכים?

אין תומכים.

שר העבודה י. אלון :

מוכירות-הממשלה מסבה את תשומת-לבי, שנשיאות הכנסת אמרה, כי בגלל עומס העבודה בכנסת היא מבקשת, שלגבי חוק-המושבים לא תהיה שאלה של דחיפות. אני מסב את תשומת-לבכם שיש דחיפות גדולה. זה נמשך כבר הרבה זמן, יש שמבקשים להקדים את הדיון.

שר האוצר פ. ספיר:

יצטרכו לשבת בכנסת עוד שבוע.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

כפי שידוע לי, יעמוד השר גלילי על הדחיפות בדיון בחוק שירות השידור, ותיקונו בקשר להפעלת הטלביזיה. זה איננו כלול בלוח-הזמנים של הכנסת, ואי-אפשר להעמיס עליו עוד דבר דחוף, מה איכפת אם זה יהיה בסתיו?

ראש הממשלה ל. אשכול:

נשאר זאת ליושב-ראש הכנסת.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

חוק שירות השידור הוא קודם, אחרת אי-אפשר יהיה להפעיל את הטלביזיה לפי החלטה שלנו.

מוכיר הממשלה * עוזא:

יושב-ראש הכנסת העביר מישאלה, לא לעמוד על
דחיפות הדיון, אלא-אם-כן הממשלה מחליטה על-כך.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

אני מציע לא לעמוד על הדחיפות.

שר העבודה י. אלון :

אני מבקש לאפשר לי לפעול באופן דחוף. זאת בקשת
כל התנועות ההתיישבותיות.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אז יושב-ראש הכנסת יחליט.

השר י. גלילי :

יחנן שאני נכנס פה לכוורת של צרעות. אני מודיע
שבישיבה הבאה של הממשלה יהיה דיון בחוק רשות השידור, ואני משוכנע שהממשלה-כולה
תדרוש לשוות לחוק הזה דחיפות ראשוניות.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אתה כבר היום מבטיח שהחוק הזה דחוף.

דו"ש י. ספיר :

ביקשתי את שר-העבודה שלא יעמוד על הדחיפות,
כי הוויכוח יימשך הרבה זמן ולא ייגמר במושב-הקיץ.

שר העבודה י. אלון :

אני מעוניין בקריאה ראשונה, כדי שהוועדה תתחיל
לעבוד על חוק זה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

נעביר זאת ליושב-ראש הכנסת, ונראה.

דו"ש י. ספיר :

אבל יושב-ראש הכנסת פונה ומבקש לא לתת לענין
דחיפות. אני מציע לקבל את בקשתו.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול :

אני מצטרף להצעה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אם הוא לא יכול - אז הוא לא יכול. אם אותה
אינסטנציה מבקשת שני דברים דחופים, אם הוא לא יכול - לא יעשה זאת.

שר העבודה י. אלון:

אני אברר זאת אתו.

מ ח ל י ט י ם (נגד 2 קולות) לא לקבל את הערעור על פרק י"ד
בהצעת חוק האיגור השיתופי, תשכ"ח-1968, אשר הוגשה לכנסת.

533. מינוי יועץ משפטי לממשלה

שר-המשפטים מסר לנו בזמנו שהוא עומד להציע

מינוי כזה.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

העברתי את הצעת ההחלטה בכתב. ברצוני לומר, אני
מכיר אישית את מאיר שמגר מעבודה משפטית.

שר הפיתוח ושר התיירות מ. קול:

האם יש סיבה מיוחדת להחפזות היועץ המשפטי?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

אני הבאתי זאת לישיבת-הממשלה לפני כמה שבועות,
כאשר אתה היית בחוץ-לארץ. אני מכיר את מר שמגר קרוב לשש-עשרה שנה. הכרתי
אותו בכנסת השניה, כאשר קיבלנו את חוק השיפוט הצבאי. הוא היה אז סגנו של
הפרקליט הצבאי הראשי, ועברנו שנה רצופה ביחד. בזמן האחרון, בשנה-וחצי
האחרונות, עבדתי עם הפרקליט הצבאי הראשי, אל"מ שמגר, במגע הדוק מאוד. אני

יכול להגיד שהוא משפטן מעולה. שוחחתי גם עם כמה מידירי בבית-המשפט העליון, ויש להם דעה רומה ביחס לאיש. הוא אדם מאוד שקול, בעל נסיון רב בארגון העבודה.

בתור פרקליט צבאי ראשי הוא חלש על ציבור די גדול של משפטנים ואני חושב שמינויו יהיה לברכה למדינה, ובמיוחד למשרד המשפטים.

הוא אדם צעיר באופן יחסי, בן 43. אני חושב, שלאחר שיכהן מספר שנים בתור יועץ משפטי לממשלה, יימצא שר-משפטים שיציע אותו אי-פעם שיעלה לבית-המשפט העליון.

אני מציע לאשר את המינוי.

ראש הממשלה ל. אשכול:

שר-הבטחון מכיר את האיש, גם אני מכיר את אל"מ שמגר בתפקידו כפרקליט צבאי ראשי. חוקה עלינו המלצת שר-המשפטים. אני מבין שאין מתנגדים לאישור המינוי, ואנחנו מאשרים אותו פה-אחד.

מ ח ל י ט י ם
על-פי הצעת שר-המשפטים, למנות את מר מאיר שמגר להיות היועץ המשפטי לממשלה, החל מיום ח' באלול תשכ"ח (1 בספטמבר 1968).

ראש הממשלה ל. אשכול:

סעיף ז' בסדר-היום - המלצות הוועדה הפרלמנטריות
בענין מבנה החינוך. אני רואה ששר-החינוך איננו, ולא נוכל לדון בזה היום.

דוד י. טפיר :

ברצוני רק למסור אינפורמציה, לא בשביל הישיבה.
בהזמנות הצעתי לשר-החינוך-והתרבות, מתוך יוזמה אישית ופרטית, שלפני הדיון
בממשלה, רצוני שאותם חברי-הממשלה שיש להם ענין להכיר את הצעת חוק הרפורמה
בחינוך, בצורה יותר מסודרת, לא בישיבת-הממשלה, קבעתי אחו שאותם חברי-הממשלה
שירצו בכך, ייפגשו אתו או עם יושב-ראש הוועדה, כדי להבהיר כמה נקודות, במקום
לבזבז את זמנה של הממשלה.

הוא קיבל את היוזמה שלי, ואני אפנה אל
חברי-הממשלה, לאחר שאקבע מועד לפגישה. כל חברי-הממשלה המעוניינים בנושא זה,
יכולים להשתתף בה.

שר הדתות ז. ודהפטינג :

אנחנו לא דנים בזה עכשיו.

534. פטור משטרת ישראל מחובת הודקקות למע"צ

ראש הממשלה ל. אשכול :

(לשר-העבודה) - אני מציע לך להסכים לכך.

שר העבודה י. אלון:

היתה טעות בישיבה הקודמת, אני הסכמתי כי חשבתי שמדובר בהשלמת בניית מחוז המרכז בירושלים, כמקרה יחיד במינו. על זה ביקשתי לא לעזר. אחר-כך התברר לי שכוונת שר-המשטרה - והוא אישר לי זאת בשיחה פרטית - לפטור בכלל את משטרת ישראל מחובת הזדקקות למחלקת-עבודות-ציבוריות, לצורך בנייה ותיקונים של מיבנים ומיתקנים של משטרת ישראל.

לא תחשדו בי בפטריוטיזם משרדי מוגזם.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מוגזם אולי לא, אבל קצת כן.

שר העבודה י. אלון:

העניין הרבה יותר מעשי. קודם-כל אני רוצה להסב את תשומת-לבכם, שמבקר-המדינה, בד"ר-וחשבון שלפני האחרון, הסב את תשומת-הלב לכך, שבצוע עבודות בניה על-ידי המשטרה במישרין, נוגד את הנוהלים ואת הסדר הטוב. הוא אומר שזו חריגה מהחלטות הממשלה.

שנית, הממונה על התקציבים באוצר נתן לי חוות-דעת שכל הבנייה הממשלתית, פרט למה שקשור בצבא, - אינני מדבר על בניית שיכונים או מפעלי תעשייה, אני מדבר על בניית משרדים, תחנות-משטרה, משרדי דואר וכו', - חייבת להתבצע ולהיעשות על-ידי המנהל הממשלתי, על-פי אותם הקריטריונים של פיקוח מקצועי וכו'.

שלישית, הלחץ בשוק-העבודה, בין אם מדובר בציוד מכני כבד, בין אם מדובר בבנייה, הוא גדול ועתיד לגדול בזמן הקרוב. לא טוב הדבר, שיותר-מדי קבלנים פרטיים פונים אל אותם הגורמים עם מיכרזים שונים ומשונים. בוועדת הוויסות כלול גם משרד הבטחון, שהוא אחד הגורמים הגדולים. היקף הבניה של המשטרה אינו משתווה עם משרד הבטחון עד-כדי-כך שיוצק לעסוק בזה במישורין. יש כבר סידורים מקובלים על היקף של עבודות מינימליות, שכל משרד יכול לעשות בעצמו, כמו סיוור, תיקונים וכו', אבל לא כולל בשום אופן בניה חדשה או שינויים בבניה קיימת.

אני חושב זאת לנוק, אני חושב שהקבלנים בארץ נהנים מהסדקים שישנם בין גורמים ממשלתיים שונים. לדעתי, כל נושא הבניה הממשלתית צריך להיות מרוכז בידי משרד ממשלתי אחד, אבל זה לא נושא לדיון היום. לכל משרד יש מה לומר בקביעת הזמנות לבניה, בין אם מדובר במשרד הביטחון, שמטפל בבניית בתי-חולים גדולים, ובין אם מדובר במשרדים שאין להם היקף גדול, ובין אם מדובר בדברים צנועים יותר, בקצות הארץ השונים, כמו בתי-נתיבות של משרד התחבורה. כל זה נעשה על-ידי מע"צ, לא תמיד על-ידי קבלנים ישירים, לעיתים על-ידי מיכרז.

אני מבקש לא ליצור כאן תקדים, התקדים הזה יביא לדרישות מצד משרדים אחרים, ולא נוכל להסביר מדוע להם לא. אם יש במשטרה כמה כוחות טובים, שעוסקים בבניה, נבדוק זאת, אולי אפשר לכלול אותם במסגרת העבודות של מע"צ. יש מחסור בכוח-אדם במע"צ.

שר המשטרה א. ששון :

קודם-כל אני רוצה לומר, כי האישור הזה בא רק לאשר עובדה קיימת, שמאז 1948 ועד היום הזה, המטרה לא הודקה למע"צ. מע"צ לא בנה לה שום דבר. זו עובדה. כל הוועדות שהיו בענין זה, אם ועדת-לבון ואם ועדת-צדוק וועדה אחרת, שנתבקשו לבדוק ענין זה, אישרו שצריך לתת למטרה להמשיך בעבודות שלה. זה המצב.

מה שהעיר מבקר-המדינה בדיון-וחשבון שלו, - שהמטרה צריכה לקבל אישור הממשלה. זאת עשיתי ועל-כן הבאתי את הדבר הנה, כדי לקבל אישור הממשלה. זו היתה כל הערתו של מבקר-המדינה. הוא אינו פוסל מה שהמטרה עושה, אלא במידה והמטרה עושה זאת ללא אישור הממשלה.

שנית, לא רק זה שמאז 1948 המטרה לא הודקה למע"צ, אלא לפעמים, כאשר יש עבודות דחופות שיש לעשותן. הממשלה פונה למטרה, כך היה בענין התקנת האולם למשפט-אייכמן, וכן בעניינים אחרים שהמטרה כנתה מה שצריכה היתה לבנות. למטרה יש מחלקה ואגף מיוחד לענין זה, עם כל מה שדרוש.

אביא רק דוגמה אחת, לעיתים המטרה לוחמת עם שר-האוצר עד שהיא מקבלת תקציב - וכאשר היא מקבלת תקציב - היא לא צריכה לשלם חצי מהסכום למע"צ. הנה בכפר-יונה היו צריכים להקים שני מיגדלים בבנין בית-הסוהר, שהפכנו אותו לבית-סוהר בשביל השטחים המוחזקים ואנשי ה"אל-פתח". הקמת שני המיגדלים האלה עלתה לנו 2,000 לירות, מע"צ ביקשה בשביל זה 8,000 ל"י.

שר העבודה י. אלון:

אתה לא לוקח בחשבון את המשכורת של המהנדס

במטרה.

שר המשטרה א. ששון :

למה אני צריך לעשות זאת? הוא משרת המשטרה.
אני מבקש לדחות את הערעור של שר-העבודה.

שר החקלאות ח. גבתי :

בנוסף ההחלטה נאמר: "בהמשך להחלטה מס' 199
מה-9 בפברואר 1958", אולי אפשר לדעת מה היה בהחלטה ההיא?

שר העבודה י. אלון :

היתה החלטה, שכל המשרדים הממשלתיים, פרט
למשרד-הבטחון ופרט לשיכון, כל המיבנים הממשלתיים נעשים על-ידי מע"צ,
ושר-האוצר העביר חוזר לכל המשרדים בענין זה. מטעמי חברות לא הבאתי זאת לדיון.

שר המשטרה א. ששון :

גם בניינים של משטרת המחוז ניבנו על-ידי
המשטרה.

שר האוצר פ. ספיר :

לו שאל אותי שר-העבודה, הייתי אומר לו שלא
יעמוד על האנסקלוסיביות, בלי קשר עם ערעור שר-המשטרה, שהדברים ייעשו רק
על-ידי מע"צ. אינני מדבר, לא על כבישים ולא על בניינים שמקימים כאן בקריה.
יש חלק אחד שבו מע"צ הרבה יותר חזקה, אולי זה טבעי, וזה לגבי כבישים ודרכים,
ויש חלק שני בו היא פחות חזקה, וזה לגבי הכנייה. בשטח זה העניינים נמשכים

חודשים רבים. אני מתכיש לראות מה שעשו לבנין-הכנסת הישן. קודם פתחו חלונות והרסו קירות, ועכשיו שוב כיסו את זה. כל עבודה כזאת לוקחת הרבה זמן ואז היא עולה גם הרבה כסף. יש דברים שאנשי המשרד הנוגע בדבר יודעים אותו יותר טוב, מטבע הדבר. אני מכיר הרבה מקרים כאלה, וזה גורם לאי-נעימות, לטענות ולעיתים אפילו קצת לבזיון. אנחנו יודעים איך לתיקון טלפון כאים שלושה-ארבעה אנשים, אחר עובר ושניים עומדים בצד. בזמנו עוד היה ויכוח אם בין השלושה-ארבעה האלה צריך להיות גם הנהג, או שהנהג - זה תפקיד נפרד.

שר הסעד י. בורג:

זה קיים עוד מזמן שאני הייתי שר-הדואר.

שר האוצר פ. ספיר:

היית צריך לסדר זאת.

שר הסעד י. בורג:

נסיחתי, וועד-העובדים הטיל קנס על עובד שעשה

זאת.

שר האוצר פ. ספיר:

נדמה לי שעכשיו הגיעו לפשרה בענין זה. אני בכל-זאת מציע, שלא כל תיקון קטן, כמו סיוור או דליפה בתקרה ייעשה רק על-ידי מע"צ. יש דברים שבהם עבודת מע"צ הייתה משום חלוציות, אבל מע"צ אינה צריכה לעסוק בדברים קטנים ומחוסרי-ערך. תאמין לי, ארוני שר-העבודה, זה לא ענין של ולוול. אינני רואה בזה שום פגיעה בפרסטיז'ה, לא של משרד העבודה ולא של

מע"צ. במשטרה יש קבוצת אנשים שיודעת לנהל את העניינים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מצטרף לדברי שר-האוצר.

שר העבודה י. אלון:

אינני מוציא מכלל אפשרות, שהמשטרה מחליטה על חיסול זרוע הנדסית מסוימת. אני חושב למישנה קיום זרוע נוספת כזאת. אינני מבין אז מדוע למשרד הבריאות לא יתירו לבנות בתי-חולים. גם הוא ידרוש זאת. לכל-אחד מהמשרדים האלה שהזכרתי: בריאות, דואר, אוצר, יש בנייה משלו, כל-אחד בונה פי עשרה ממשרד המשטרה, ובכל-זאת לגביהם עמדו על-כך, שכל עבודותיהם, כולל בית שירות-השידור, ייעשו בידי מע"צ. אני חושב זאת לדבר טוב. יש מדינות ששם יש משרד ל-PUBLIC WORKS, וכל המשרד בנוי רק על עבודות כאלו.

אני דוחה את הטענה של השר פנחס ספיר, שבגלל ההתרשמות ממצב הסיוור במקום אחד, הוא קובע דעתו לענין כולו. למה הדבר דומה? - שנקבע את יחסנו למפעלי הטכסטיל על-פי הדוגמה של ג'ימי לוי. אני אומר שכאן אף-פעם לא תקרה תקלה.

הטענה על היוקר לא תופסת, כי לא מביאים בחשבון אוחם השוטרים שלובשים מדים ועוסקים בבנייה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אבל הם ישנם.

שר העבודה י. אלון:

זה מופיע בתקציב אחר אצלו. אני מוכן לקבל

אותם.

שר המשטרה א. ששון:

עובדה שמ-1948 ועד היום מע"צ לא עשתה כלום

למשטרה.

שר העבודה י. אלון:

מיום שאני שר-העבודה יש בינינו ויכוח על זה. עובדה שבעכו מע"צ בונה את בית-הסוהר. אני מציע, - עד שלא יוחלט אחרת, - שמע"צ אחראית גם לבנייה במשטרה, ובינתיים למנות ועדה שתלמד את העניין ותביא את המלצותיה תוך חודש-ימים. אני מציע ועדה בינומשרדית שבואשה יעמוד שר, לא אני ולא השר ששון. אולי השר שרף או השר בנטוב, מישהו שמתמצא בעניין.

שר המשטרה א. ששון:

היו שלוש ועדות: ועדת-לבון, ועדת-צדוק

וועדת-הכנסת, והן אישרו זאת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מבין שבכל-זאת יש נטייה להשאיר זאת בידי המשטרה. גם השר פנחס ספיר וגם אני מכירים את האנשים במשטרה, שמנהלים את המשק. יכול להיות שזה משפיע. על-כל-פנים, אין זה דומה לבניית בתי-חולים על-ידי משרד הבריאות. אני הייתי אומר אפילו, אולי להוציא מזה בניינים כאלה, כמו בתי-סוהר, מכאן ואילך זה יעלה יותר בזול.

שר העבודה י. אלון:

אני מציע שרק בתי-סוהר ותחנות-משטרה יהיו בידי

מע"צ.

שר המשטרה א. ששון:

מה ישאר לנו? מאז 1948 כל תחנות-המשטרה ניכנו

על-ידי המשטרה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

היות ולגבי בתי-סוהר מוסכם שהמשטרה עושה זאת,

אני מציע שבעוד חמש שנים נחזור לבדוק את הענין.

שר העבודה י. אלון:

או לתת לוועדה לבדוק את הענין.

ראש הממשלה ל. אשכול:

או אנחנו נצביע. אני מעמיד להצבעה את הערעור

של שר-העבודה.

ה צ ב ע ה : בעד הערעור של שר-העבודה - 1 קול.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטה מס. 199 מיום י"ב בשבט תשי"ח

(9.2.58), לפטור את משטרת-ישראל מחובת הזדקקות למחלקת-עבודות-ציבוריות

לצורך בנייה ותיקונים של מיבנים ומיתקנים של משטרת-ישראל.

החלטה זו אינה חלה על מיבנים ומיתקנים של שירות

בתי-הסוהר.

(1 קול בעד ההצעה, לא לפטור את משטרת-ישראל

מחובת הזדקקות למחלקת-עבודות ציבוריות).

535. ציון מאה שנה לייסוד מקוה-ישראל

ראש הממשלה ל. אשכול :

לענין זה יש עוד שנה-וחצי, אבל יש שאלה של כמה

מיליוני ל"י. ישנם אנשים שמאמינים כי הם יכולים לקבל משהו לענין זה פה-ושם,

ואני חושב שגם הממשלה תצטרך לתת משהו. אני מציע ליפות את כוחי למנות ועדה אשר

תקבע תכנית לציון היובל הזה ותטפל בביצועה. הרכב הוועדה שאני מציע הוא:

שר-האוצר, שר החינוך-והתרבות ושר-החקלאות, ושלושה חברי הנהלת מקוה-ישראל: י.

אפרתי, גב' הרסה סמואל וד. בית-אריה.

אני חושב שכולם מסכימים לזה, צריך לקבוע מי

יהיה אחראי לענין זה.

שר האוצר פ. ספיר :

אני מציע שחשך גבתי ירכז את הענין.

ראש הממשלה ל. אשכול :

טוב מאוד.

שר האוצר פ. ספיר :

אני רוצה למסור לפרוטוקול, היות וגם זה קשור בכסף, ביקשתי שבחוץ-לארץ, ברשימת הפרוייקטים שאנחנו מתפשרים בשבילם אמצעים במסגרת קרן-החינוך, יכניסו גם את ענין ציון מאה שנה למקווה-ישראל. אמנם הקרן הזאת אינה עונה על כל הצרכים, אבל אני מקווה שזה לא ישפיע על הפרופורציות.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני מסכים. שמעתי מאפרתי, שמדובר ב-8-6 מיליוני לירות. אם אפשר יהיה לקבל משהו משם - אדובה. שר-החקלאות ירכז את עבודת הוועדה.

מ ח ל י ט י ם
ליפות כוחו של ראש-הממשלה למנות ועדה אשר תקבע
תכנית לציון מאה שנה לייסוד מקווה-ישראל, בשנת 1970, ותטפל בכיצועה.

הרכב הוועדה: שר-החקלאות - יו"ר, שר-האוצר, שר
החינוך-והתרבות וחברי הנהלת מקוה-ישראל: י. אפרתי, הדסה סמואל וד. בית-אריה.

536. יום-הזכרון לחללי מלחמת-העצמאות וצה"ל

השר י. גלילי:

ההצעה הזאת אינה באה לקבוע ימי-זכרון נוספים,
ההצעה היא להחיל את יום-הזכרון לחללי מלחמת-העצמאות וצה"ל על כל החללים.
לאמור, לא יהיו ימי-זכרון נוספים כפי שהיה עד עכשיו, ולפי הצעה זו,
יום-הזכרון לחללי הקוממיות יהיה יום-זכרון לכל החללים אשר נפלו במערכות העם
בדרך אל מדינת-ישראל.

שר הדתות ז. ורהפטינג:

יש לזה הסכמה של הארגונים?

השר י. גלילי:

יש לזה תביעה של הארגונים.

מ ח ל י ט י ם להחיל את יום-הזכרון לחללי מלחמת העצמאות וצה"ל
על כל החללים אשר נפלו במערכות העם בדרך אל מדינת-ישראל.

537. שיפור רמת החיים של אוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה

(נספח מס. 246 אשר נשלח אל חברי-הממשלה)

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני שואל את שר-הסעד, אחרי שהדיונים בתקציב

נסתיימו: האם אי-אפשר להסיר סעיף זה מסדר-היום?

שר הסעד י. בורג :

עלי להסב את תשומת-לבכם, שאני הגשתי הצעה זו

עוד ב-20 באפריל 1967, אם נכנסים לדיון - אני מוכן להסביר את ההצעה, ולהסביר

למה אינני יכול לקבל את ההסתייגות של שר-האוצר שהוגשה ב-16 במאי 1967, ואת

ההסתייגות של שר-העבודה שהוגשה ב-4 ביולי 1967.

אני הצעתי שתקום ועדה, אשר צריכה לעסוק באופן

מיוחד ברמת-החיים של האוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה, מנקודת-מבט של משפחה

מרובת-ילדים. התעוררתי לענין זה על-ידי הדין-וחשבון של ועדת-כ"ץ, שהדיווח

התלקי שלה היה די מזעזע.

אנחנו דנו כאן על הצדדים הדמוגרפיים; הן

שר-האוצר והן שר-העבודה בהסתייגויותיהם, אמרו שאני מעלה דבר חשוב, אלא שלפי

דעת שר-האוצר, זה קטע אחד מבעייה כללית, ולפי דעת שר-העבודה, זה חלק ממכלול

השאלות, ושניהם היפנו אותי לכתובת של ועדת-הפנכ"לים, שתעסוק בענין זה.

שר העבודה י. אלון:

היא עוסקת בענין.

שר הסעד י. בורג:

אם היא עוסקת בענין, הרי שהיא עושה זאת ביסודיות שלא היתה כמות, זה למעלה משנה-וחצי. אני בדעה שהנושא ראוי, שאנחנו בתור שרים נטפל בו.

יש ביטוח לאומי שהחל מהילד הרביעי נותן במידה גדלה והולכת יותר כסף לסקטור הערבי מאשר ליהודים. באופן פרופורציונלי, מה שהמשפחה יותר מרובת-ילדים, האחוז בסקטור הערבי של משפחות מרובות-ילדים גדל יותר, ואנחנו פה יוצרים דבר פאראדוקסלי. בנוגע לחינוך אנחנו נותנים אפשרויות מדרגה ראשונה, ובנוגע למצב של משפחה מרובת-ילדים - אנחנו נותנים להם FACILITIES מדרגה שניה.

באוכלוסיה של סעד, משפחות מרובות-ילדים מיוצגות פי שלושה מאשר ביישוב הכללי. לאמור, או שלעניים יש הרבה ילדים, או מי שיש לו הרבה ילדים - הוא עני.

יש פה גם אספקט עדתי, כי משפחות עם חמישה ילדים ומעלה יש בסקטור הלא-אשכנזי 120 משפחות לא-אשכנזיות עם חמישה ילדים פלוס על משפחה אשכנזית אחת עם חמישה ילדים. אני בדעה שזה חומר-נפץ סוציאלי; אני חושב שאנחנו עושים עוול לקטיגוריה מסוימת של האוכלוסיה. לכן אני בדעה, שאנחנו מוכרחים לעסוק בענין. שר-האוצר גם-כן מעוניין בדבר. זה לא ענין של התקציב הכללי. אני לא רוצה להרוות מהצר הזה, אני רוצה שהשרים ידונו על העזרה למשפחות מרובות-ילדים.

ראש הממשלה ל. אשכול :

הענין הוא רציני. היום יש מאמר ב"דבר", שקובע, שמה שלא נעשה, אם נקבל מיליון ערבים או לא נקבל, זו שאלה של חמש שנים לפי הטבלאות.

אנחנו רק עכשיו התחלנו לטפל בענין עם פרופ' בקי והנב' זינה הרמן. לא יכולים לפרט את הענין, צריך לדאוג את כל הענין בכללו. זינה הרמן טוענת שזה לא רק ענין של דירה, יש ענין של הקלות במסים וכו', וגם פרופ' בקי טוען זאת.

אני אומר זאת בכל החומרה, אינני יודע ממה ניבנה יותר, אם מהילודה של ישראל או מהעלייה. בכל-זאת, 2.5 מיליון יהודים, זה ביריגו, וצריך לעשות להגברת הילודה. אני מציע שנאחד את כל הקומפלקס הזה, ונביא את הענין עוד הפעם לדיון בהשתתפות פרופ' בקי והנב' זינה הרמן.

שר האוצר פ. ספיר :

אני מפריד בין הענין של מצבנו כמיעוט או כרוב. השר ששון אמר באיזה מקום, שהאוכלוסיה בכל ארצות-ערב תגדל תוך 20 שנה, על-ידי הילודה, ב-30 מיליון נפש, ואנחנו רק ב-1.25 מיליון, מתוך 2.5 מיליון נפש עכשיו. אין לזה כל קשר לנושא כפי שהציג אותו השר בורג.

אינני מתנגד שהענין ייבדק, אבל אינני מקבל את התיאור העצוב הזה לגבי המקרים הסוציאליים. גם מצבם של אלה הולך ומשתפר מדי שנה בשנה. בשנים האחרונות זה עלה למדינה הרבה כסף. אמרתי זאת פעם לזכותו של המנוח פרץ נפתלי - לך (לשר בורג) זה עזר מאוד - הוא הפך את הענין הזה מקבצנות

לענין של סער, אנחנו פועלים בכל-מיני דרכים, שהן עוזרות קודם-כל לחלשים ולהכי-חלשים, אם זה על-ידי הגדלת ההקצבות, ואם זה על-ידי תוספת לילדים, בענייני חינוך ושירותים אחרים, ההקצבות לסער גדלו בשנים האחרונות.

ענין זה קשור גם בשיפור במצב התעסוקה, יש שבמקרים כאלה מוסרים לאנשים עבודה הביתה, אי-אפשר כאן להגיע לאלפים רבים, אבל גם התעסוקה הזאת גדלה, כל מה שעשינו בערי-הפיתוח, - ואני שמח שלא קוראים לזה יותר עיירות - שינה נוף לגמרי. אפילו בערים שקיימות הרבה עשרות בשנים, או במושבות ותיקות, אין מה שישנו בעיירות אלו. זה עוזר קודם-כל לאלמנט החלש, אם זה יום-לימודים ארוך, מגרשי-משחקים וכו'. אני חושב שגם פה יכולים לחול שינויים גדולים מאוד.

אבל אני מתרעם כאשר כמעט כל חודש שר-הסעד נותן ראיון, ומדבר על מקרי-הסעד, ואחר-כך מפרשים זאת.

אינני יודע למה נחוצה לנו עכשיו ועדה. אני רוצה להציע הצעה מרחיקת-לכת. אנחנו נמצאים עכשיו 16 חודש לפני הבחירות, נגיד לעצמנו שלא נשנה כלום, לא בענייני מסים, לא בענייני חנאים סוציאליים ולא בענייני סער, כי אחר-כך אומרים: הנה לפני הבחירות נותנים, נשאר כל זאת לתקציב. את התקציב של 1969/70 כבר מכינים, נשאר זאת לאוקטובר 1969.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

למה רק זה?

שר האוצר פ. ספיר:

אמרתי שאני מציע זאת גם לגבי מסים. גם השנה גדל תקציב-הסעד במיליונים רבים. אינני יודע אם מדינה של 2.5 מיליון נפש יכולה למלא מצווה זו במידה יותר גדולה, כאשר אנחנו במצב-מלחמה.

אשר לדברי השר בורג בקשר לעזרה למשפחות ערביות - זה מה שאנחנו אומרים כאשר באים לבקש תוספות אלו. זה בוודאי לא בסמכותנו ולא בסמכות האוצר. במקום לתת יותר סעד, מוטב שנחפש דרכים איך להוציא משפחות אלו מלהיות מקרי-סעד, וזה יותר טוב מאשר להוסיף תמיכות. כאשר אנשים אינם רוצים ללכת לעבוד, אי-אפשר לאשר אותם כמקרי-סעד.

שר השיכון ט. בנטוב:

אמנם שר-הסעד הציע את הסעיף הזה, אבל התוכן - שיפור רמת-החיים של אוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה - איננו תוכן של סעד. יתכן שיש דרכים שונות, לאו-דווקא דרך סעד, להגיע למטרה זו של שיפור רמת-החיים.

אני מסכים בהחלט שזו בעיה רצינית. שר-האוצר צודק באומרו שנעשה הרבה, אבל זה חמיר כך. כאשר מתכוונים בהקלות להרבה אנשים, הפער עדיין נשאר גדול, והוא הרבה יותר בולט. אם כולם בצרה אחת, זה דבר אחר. שני הדברים האלה אינם עומדים בסתירה אחד לשני. אנחנו חייבים להקדיש קצת מחשבה, מה אפשר לעשות בשטח זה. זה לא אומר שהמדובר בהקצבה מיידית לאיזשהו דבר, אבל אני חושב שיש יסוד לבדוק את העניין. אינני יודע מדוע צריך להתנגד שאיזו ועדת-שרים תעשה זאת. העניין הוא רציני.

יש לי שאלה לשר בורג - גם שר-העבודה וגם שר-האוצר, בהסתייגויותיהם מציעים שאת הנתונים שנאספו על-ידי הוועדה, יעבירו לוועדה בינמשרדית לשירותים סוציאליים, מדוע אינך מקבל זאת?

שר הסעד י. בורג :

הוועדה התחילה לטפל בזה, אבל היא מתקשה

"ללדת".

ראש הממשלה ל. אשכול :

או בווראי שצריך להעביר זאת לזינה הרמן.

שר הדתות ז. ורהפטיג :

אני רוצה להגיד למה אחמוך בהצעת שר-הסעד. הייתי מקבל את דברי ראש-הממשלה ואת הדרך שהוא הציע, אבל אינני יכול לקבל זאת, מפני שאותה פעולה בקשר לענייני הילודה, או הקמת המרכז לעידוד הילודה, לצערי הרב נמשכת שנים רבות ללא תוצאות. היינו צריכים להתחיל בזה ב-1 באפריל השנה, כי אז גב' זינה הרמן היתה צריכה להגיע. בינתיים יש לה עוד עניינים בחוץ-לארץ, והענין הזה מתכה. גם בוועדה לענייני ילודה ביקשתי ישיבה לדיון בענין זה, כי נדמה לי שאופן הטיפול שלנו בענין עידוד הילודה הוא רחוק מלתת תוצאות, כי אין לנו ארון בכך, שאנחנו יכולים לעשות משהו, או מפני שלא מתייחסים לזה ברצינות. אני מתחיל לחשוד שהממשלה יוצאת מתוך הנחה שאין אפשרות לעשות הרבה. אני חושב שאפשר לעשות בזה הרבה, ולכן פניתי וביקשתי להעמיד את הסעיף הזה על סדר-היום. אני שומע שהגב' זינה הרמן צריכה לשוב, אבל אם אומרים כאן להעביר את הענין לוועדה הבינמשרדית, או למי שמרכז את הענין הזה, זה שוב ישמש אמתלה לסחוב את הענין הרבה זמן.

שר המשפטים י. ש. שפירא :

ישנה הוועדה לענייני ילודה, שהיא הוועדה לענייני דמוגרפיה, והוועדה החליטה להמתין לזינה הרמן, כי הוועדה עלתה של שרטון.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

והיא תוציא אותה?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

בוועדה הזאת היו מספר חברים אשר חשבו שאין דבר יותר טוב מאשר מענק. לאט-לאט מסתכמת הרעה - אם כי אנחנו עוד לא סיכמנו בעניין הזה - שזו לא תרופה ויש לחפש תרופות קטנות ומרובות, במקום התרופה האחירה הזאת. מסתבר, כך אומר פרופ' בקי, שהעניין של מענקים גם בצרפת לא הצליח. כלומר, היה מספר שנים שזה הצליח, אבל זה הצליח גם בארה"ב בלי מענק. זה מספר שנים עכשיו שמחמירים במענק בצרפת, והילודה בירידה.

קיימתי שיחה די ארוכה עם הגב' זינה הרמן והעמדתי אותה בפני הצורך להביא לנו חכנית של החלטות, כי בעצם אם אנחנו נחליט בנקודה זו, ונחליט גם בשאלה אחרת, - וזה עניין ההפלות, - אז הוועדה יכולה לגמור את עבודתה. אני מציע לדחות את הדבר, לא בגלל חוסר יחס, אלא כדי שתהיינה המלצות מסוימות.

לכן אני מציע: (א) להזמין את הוועדה לענייני דמוגרפיה, שאני יושב-הראש שלה, לסיים את עבודתה; (ב) הדיון בהצעת ד"ר בורג יהיה אחרי ההמלצות של הוועדה הזאת. אני חושב שזה יפתור את כל השאלה, או ברובה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

או אנחנו בענין זה מצטרפים כולנו יחד.

שר הסעד י. בורג:

אני מוכן לקבל גם את ועדת-המנכ"לים.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני נוטה לחשוב, שהנסיעות האלו של הגב' זינה הרמן בעולם, עשויות להביא גם כסף, אם לא עכשיו, אז בעתיד.

מזכיר הממשלה י. עוזאי:

הסעיף הזה יורד לפי-שעה מסדר-היום?

ראש הממשלה ל. אשכול:

כן.

מ ח ל י ט י ם
לחזור ולדון בענין שיפור דמת-החיים של אוכלוסיה בעלת הכנסה נמוכה, לכשתרון הממשלה במסקנות ועדת-השרים לעניין המדיניות הדמוגרפית.

538. שם ירושלים בערבית.

(נספח מס. 423 אשר נשלח אל חברי-הממשלה)

שר המשפטים י.ש. שפירא:

בענין זה כבר החלטנו פעם.

דוד י. גלילי:

החלטנו. מדוע זה עומד על סדר-היום?

שר הפנים מ.ח. שפירא:

החלטנו על הרריו, לא העיר. לגבי הרריו החלטנו שזה יהיה ירושלים - אל-קודס. כאן יש הצעה להחליט גם על העיר. השאלה היא אם אפשר עכשיו לעשות זאת. אינני דוחק על זה, זה יכול לחכות.

שר הדתות ז. ורהפטיג:

אני מציע להחליט עכשיו.

שר המשטרה א. ששון:

אני מציע להוריד מסדר-היום.

שר הפנים מ.ח. שפירא:

אני מסכים שהדיון בסעיף זה יידחה לעור כסה שבועות, אבל בינתיים זה עומד על סדר-היום.

שר המשטרה א. ישורון:

אפשר להעמיד זאת שוב, יותר מאוחר.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני מציע להוריד זאת מסדר-היום.

המשך הדיון נדחה.

שר העבודה י. אלון:

אני מציע לשר בורג להוריד את סעיף י"ג - הקמת מרכז להכוונה ולהדרכה למתנדבים ותיירים - מסדר-היום, ולהשאיר זאת למשרד-הקליטה, כאשר יקום.

שר הסעד י. בורג:

אינני מסכים שמישהו יציע לי לוותר על משהו, לפני שדנים בדבר.

539. נסיעות שרים

ראש הממשלה ל. אשכול:

עלינו לאשר נסיעת שר-האוצר לארה"ב ונסיעת

שר-המסחר לרומניה.

מ ח ל י ט י ם (א) לאשר נסיעתו של שר-האוצר לארצות-הברית, בענייני מילווה העצמאות והפיתוח, המגבית המאוחדת ובענייני משרדו, החל ביום כ' בסיון תשכ"ח (16.6.68), למשך כשבועיים.

שר-המשפטים ימלא מקומו של שר האוצר בעת היעדרו

מהארץ.

(ב) לאשר נסיעתו של שר המסחר-והתעשיה לרומניה,

החל ביום כ"ז בסיון תשכ"ח (23.6.68), למשך שבוע-ימים,

שר החקלאות ימלא מקומו של שר המסחר-והתעשיה בעת

היעדרו מהארץ.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00

=====